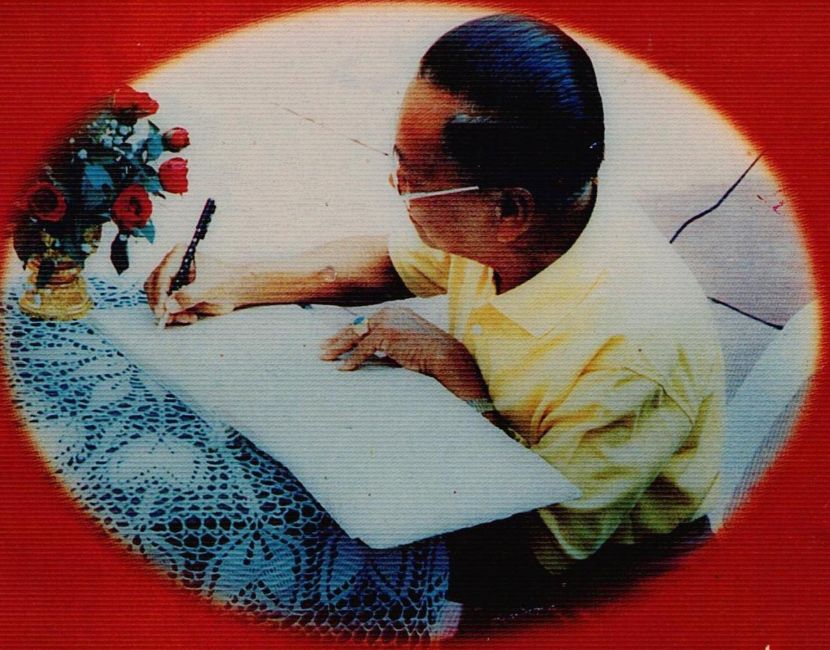

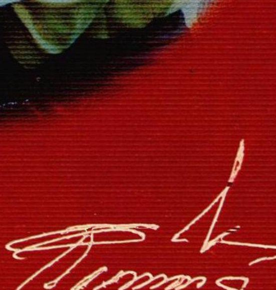

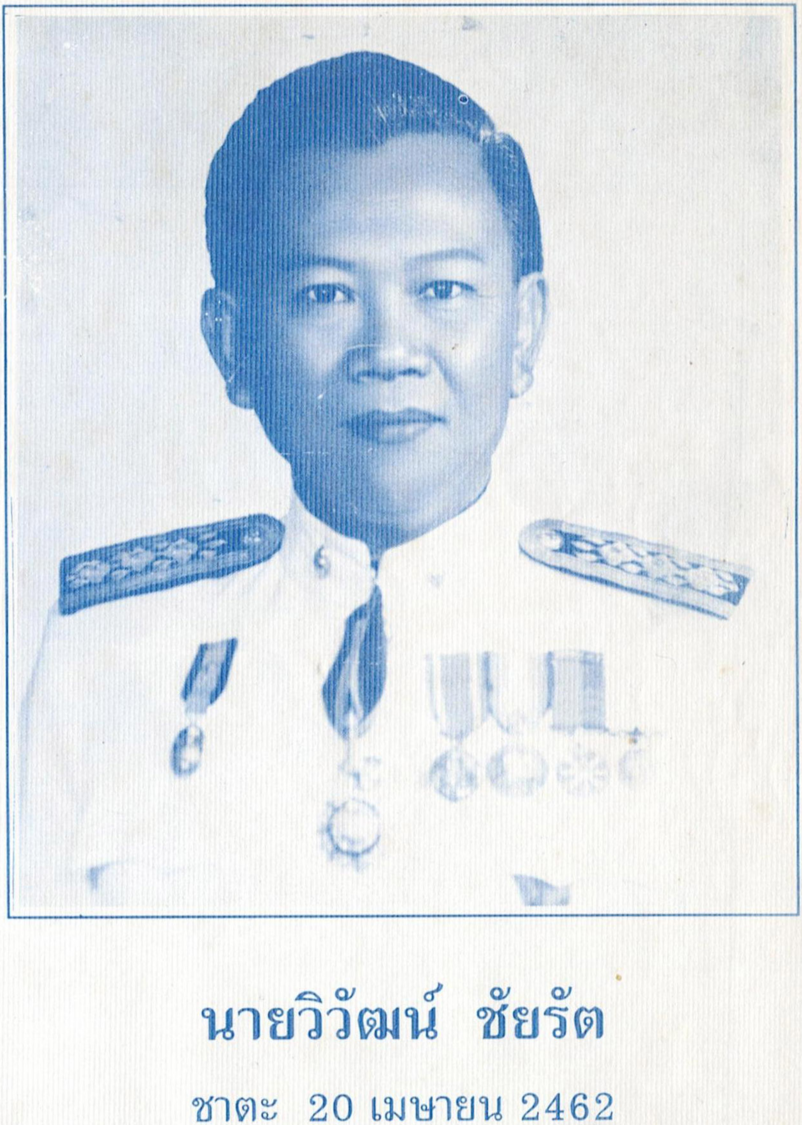

นายวิวัฒน์ ชัยรัต

ชาตะ 20 เมษายน 2462

มรณะ 8 กรกฎาคม 2540

อายุ 79 ปี

หมายรับสั่งสำนักพระราชวัง

ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พุทธศักราช 2540

พระราชทานเพลิงศพ นาย วิวัฒน์ ชัยรัต

ณ เมรุ สันกู่เหล็ก อ.เมือง จ.เชียงใหม่

วัน อาทิตย์ 13 กรกฎาคม พุทธศักราช 2540

เวลา 15.00 นาฬิกา พระราชทานเพลิง.

หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี

นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ นาง เปรมจิต ชัยรัต เพื่อทราบ

ทั้งนี้ ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ เกลือกสงสัยให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

(ลงนาม) นายแก้วขวัญ วัชโรทัย

เลขาธิการพระราชวัง

ผู้รับรับสั่ง

“สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเพลิงศพ นายวิวัฒน์ ชัยรัต นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ ในครั้งนี้ หากดวงวิญญาณของ นายวิวัฒน์ ชัยรัต จะสามารถหยั่งทราบด้วยญาณวิถีใด ๆ คงจะปลาบปลื้มปิติโสมนัส สำนักในพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่ ในครั้งนี้

ข้าพระพุทธเจ้า นางเปรมจิต ชัยรัต และบุตรหลาน พร้อมด้วยญาติมิตรของนายวิวัฒน์ ชัยรัต ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาท ด้วยความซาบซึ้งและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่เป็นล้นพ้น ไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เพื่อเป็นสรรพสิริสวัสดิ์พิพัฒน์มงคลสูงสุดแก่วงศ์ตระกูล ชัยรัต สืบไปชั่วกาลนาน และขอถวายความจงรักภักดี ภายใต้เบื้องพระยุคลบาท และพระบรมราชจักรีวงศ์ จนหาที่สุดมิได้

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

นางเปรมจิต ชัยรัต และบุตร-ธิดา

กราบบังคมทูลถวายรายงานกิจการลูกเสือชาวบ้าน
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ประวัติคุณพ่อวิวัฒน์ ชัยรัต

เกิดวันอาทิตย์ที่ 20 เดือนเมษายน พ.ศ. 2462 ที่ตำบลช้างคลาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษา

- มัธยมปีที่ 8 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
- ประโยคพิเศษมัธยม พ.ม.
- ประกาศนียบัตรวิชาการบริหารการศึกษา จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา

การอบรมและดูงาน

- วุฒิบัตรการอบรมศึกษาธิการอำเภอทั่วประเทศ
- ประกาศนียบัตรเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาเทศบาล
- วุฒิบัตรการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นวูดแบดจ์ ลูกเสือสามัญ ลูกเสือวิสามัญ
- ประกาศนียบัตรการฝึกอบรมผู้อำนวยการฝึกลูกเสือชาวบ้าน
- ประกาศนียบัตรการปรับปรุงส่งเสริมลูกเสือชาวบ้านทั่วราชอาณาจักร
- เกียรติบัตรอาสาสมัครพิทักษ์วัฒนธรรมไทย
- ดูงานการศึกษาที่ประเทศฟิลิปปินส์

ประวัติการทำงาน

1 มิ.ย. 84 เสมียนแผนกศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่

1 พ.ย. 84 ศึกษาธิการอำเภอสันทราย

1 ก.ค. 89 ศึกษาธิการอำเภอแม่แตง

1 พ.ค. 94 ศึกษาธิการอำเภอเมืองเชียงใหม่

1 เม.ย. 95 ศึกษาธิการอำเภอสารภี

1 ก.ค. 99 ศึกษาธิการอำเภอป่าซาง

1 ต.ค. 99 ศึกษาธิการอำเภอเมืองลำพูน

1 พ.ค. 2500 ศึกษาธิการอำเภอเมืองเชียงใหม่

15 พ.ค. 2515 หัวหน้าแผนกการศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่

1 เม.ย. 2515 หัวหน้ากองการศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่

ปัจจุบัน

- สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่
- ที่ปรึกษาชมรมลูกเสือชาวบ้านอำเภอเมืองเชียงใหม่

เครื่องราชอิสสริยาภรณ์

- ตริตาภรณ์ช้างเผือก
- เหรียญลูกเสือสดุดี
- เหรียญรัตนาภรณ์ ชั้นที่ 5
- เหรียญกาชาดสมนาคุณ ชั้นที่ 3

ที่อยู่

109 ถนนวังสิงห์คำ บ้านป่าตัน หมู่ที่ 5 ตำบลป่าตัน อำเภอเมืองเชียงใหม่

หนังสือสำคัญ

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายวิวัฒน ชัยรัก

ได้เข้ารับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาเทศบาล

ตามโครงการฝึกอบรมของสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

รุ่นที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๖

ขอให้มีความสุขความเจริญ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น

ให้เจริญก้าวหน้าสืบไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

(นายสนิท วิไลจิตต์)
อธิบดีกรมการปกครอง

(นายทองหยด จิตตวีระ)
นายกสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

(นายชลอ ธรรมศิริ)
เลขาธิการคณะกรรมาธิการบริหาร ฯ

เลขที่ ๕๘

สำนักงานศึกษาธิการ เขต ๘

ประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายวิวัฒน์ ชัยรัต

ได้เข้ารับการฝึกอบรม "ผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน"

ณ สำนักงานศึกษาธิการ เขต 8

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๙

ขอให้ยึดมั่น รักษ์ พิทักษ์ ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ตลอดกาล

.... นายทะเบียน

สุพุ่ม เล่ห์ (signature) ผู้อำนวยการฝึก

2556/2519
22 ต.ค. 2519

เทศบาลนครเชียงใหม่
3388/2519
21 ต.ค. 19

ที่ ชม.23/22910

ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่

18 ตุลาคม 2519

เรื่อง การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

เรียน นายกเทศมนตรี เทศบาลนครเชียงใหม่

อ้างถึง หนังสือที่ ชม.69/2875 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2519

ตามที่เทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมกับกลุ่มหนุ่มสาว,ศรัทธาประชาชนและลูกเสือชาวบ้านรุ่นพี่ จะทำการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน จำนวน 3 รุ่น ความแจ้งแล้วนั้น

จังหวัดพิจารณาแล้ว อนุมัติให้ทำการฝึกอบรมได้ เพื่อให้การฝึกอบรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยสมความมุ่งหมาย จึงแต่งตั้งให้นายวิวัฒน์ ชัยรัต หัวหน้ากองการศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นผู้อำนวยการฝึกอบรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

เสนอ นายกเทศมนตรี
แจ้งหัวหน้ากองการศึกษา ทราบ และดำเนินการต่อไป

(นายพิสิฐ สิมมา)
ปลัดเทศบาล
22 ต.ค. 2519

22 ต.ค. 19

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นาย... ศานติธรรม)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ทำการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่
โทร. 221233

ชอบแล้ว
22 ต.ค. 2519

22 ต.ค. 2519

คุณพ่อวิวัฒน์ ชัยรัต
ของพวกเราทุกคน

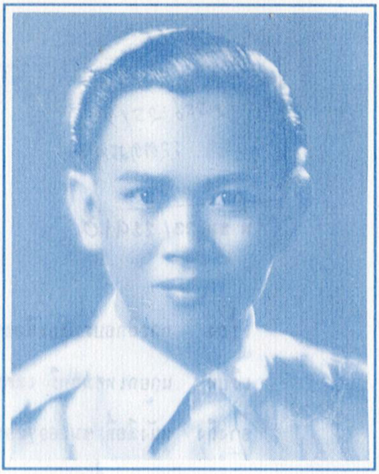

ภาพในอดีต

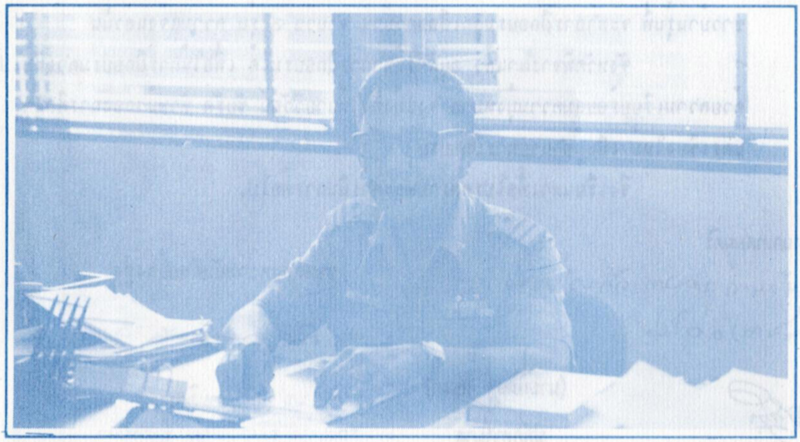

ภาพในอดีต

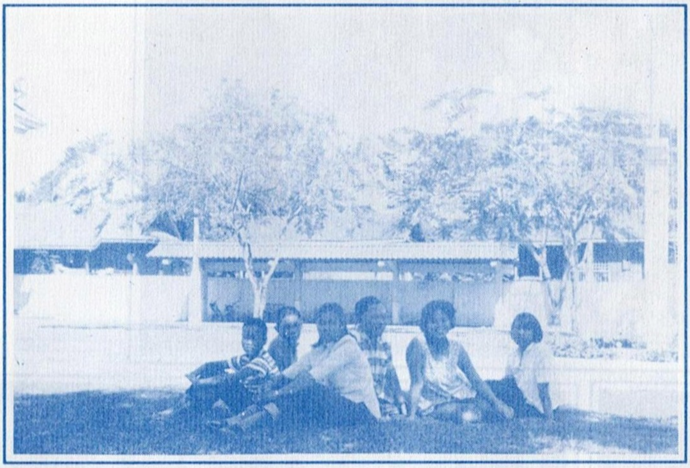

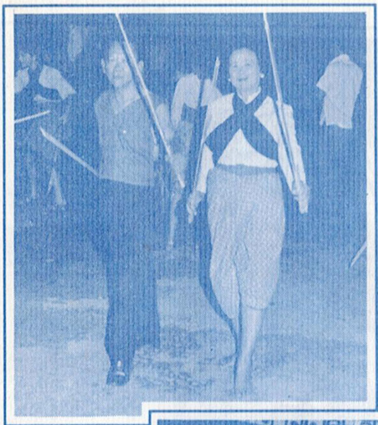

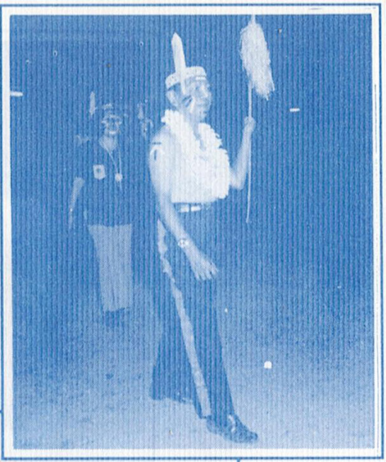

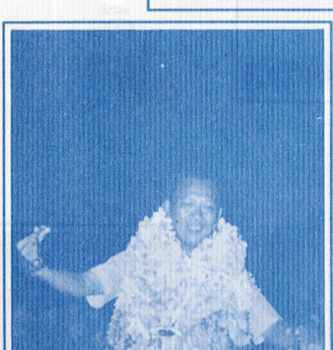

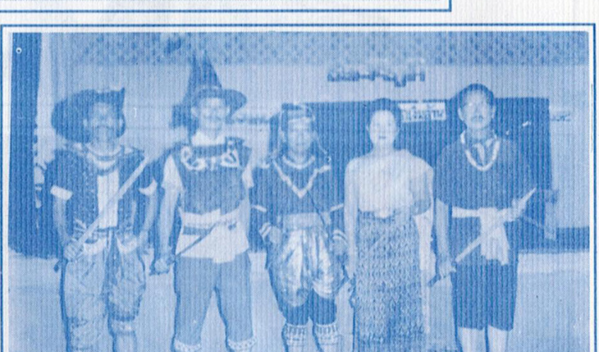

ในบทบาทของผู้อำนวยการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน

สัมภาษณ์พิเศษ

วิวัฒน์ ชัยรัต

ผู้สมัคร สท.เขต ๔

จังหวัดเชียงใหม่

สมัครสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่

เขต 4 , 2527

ทำบุญวันเกิด 20 เมษายน 2540

ทำบุญประจำปีของ "ชัยรัต"

4 พ.ค. 2540

ญาติพี่น้อง "ชัยรัต"

พิธีรดน้ำศพ

วันที่ 9 กรกฎาคม 2540

16.30 น.

ที่มาของ “ขันโตก ดินเนอร์”

คุณพ่อ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหลายขั้น จากการที่ปฏิบัติราชการมาเป็นเวลานาน แต่มีเหรียญหนึ่งชื่อเหรียญรัตนาภรณ์ชั้นที่ 5 ซึ่งเป็นเหรียญที่พระราชทานส่วนพระองค์ เฉพาะผู้ปฏิบัติงานถวายในหลวงโดยเฉพาะนอกจากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ ซึ่งเป็นมรดกตกทอดมาถึงทายาท เป็นเกียรติประวัติจากการทำงานที่คุณสุวรรณ กฤดาธรรม ได้เล่าไว้ สมัยที่คุณสุวรรณ กฤดาธรรม ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเมืองเชียงใหม่ คุณพ่อเป็นศึกษาธิการอำเภอเมือง ได้ร่วมกันจัดงานถวายเพื่อรับพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มาเยือนเชียงใหม่ ตามประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเชียงใหม่ อาทิเช่น งานรดน้ำดำหัวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งคุณสุวรรณ เล่าว่า จัดได้อย่างถูกต้องตามประเพณี ถือว่าเป็นประวัติศาสตร์ แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นที่รู้จักของผู้คนทั่วไป คือ “ขันโตก ดินเนอร์” ซึ่งนับได้ว่า ทั้งสองท่านเป็นผู้ริเริ่มในการเลี้ยงรับรองประธานาธิบดีซูการ์โน แห่งประเทศอินโดนีเซีย ที่พระตำหนักภูพิงค์พระราชนิเวศน์ จ.เชียงใหม่ คุณพ่อเล่าว่า เมื่อจะเลี้ยงแขกแบบคนเมือง ซึ่งรับประทานอาหารบนขันโตก แต่การเลี้ยงอาหารเย็นต่างประเทศเรียกว่า ทานดินเนอร์ เมื่อเลี้ยงขันโตกตอนเย็น เลยนำคำมารวมกันประยุกต์เป็น ขันโตก ดินเนอร์ และคุณพ่อได้ร่วมกับเจ้านายฝ่ายเหนือจัดเป็นพิธีการขึ้น จนมีการดำเนินการจัดกันต่อ ๆ มาจนเป็นอาชีพอีกอย่างหนึ่งของเชียงใหม่ และมีงานอีกหลายอย่างที่จัดถวายจนได้รับพระราชมหากรุณาธิคุณ พระราชทาน “เหรียญรัตนาภรณ์” ซึ่งเสมือนหนึ่งข้าพระบาทที่ทำงานสนองพระเดชพระคุณโดยใกล้ชิด

อาลัยยิ่ง......

อาตมาภาพได้รู้จักคุณพ่อวิวัฒน์ ชัยรัต เมื่อประมาณปี 2517 เมื่อเริ่มรักษาการเจ้าอาวาสวัดป่าตันใหม่ ๆ โดยคุณโยมแม่เปรมจิต ชัยรัต มารับตำแหน่งครูใหญ่ ร.ร.วัดป่าตัน จากนั้นก็รู้จักคุ้นเคยตั้งแต่นั้นมา คุณพ่อวิวัฒน์ ชัยรัต นับว่าเป็นบุคคลตัวอย่างของสังคม นับว่าหาได้ยากในสมัยนี้ เพราะท่านประพฤติอยู่ในหลักธรรมของพุทธศาสนา อย่างแรกที่เห็นได้ชัดคือ พรหมวิหาร ธรรม 4 ประการ เมตตา, กรุณา, มุทิตา, อุเบกขา กลุ่มธรรมของผู้ใหญ่ข้อนี้ คิดว่าทุกคนที่ได้รู้จักกับท่านแล้ว คงจะมีสุขกาย สุขใจ ท่านมีอัธยาศัยที่ดีต่อทุกคน ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ มีหรือจน ท่านจะยิ้มทักทายทุกคน เมื่อพบปะสิ่งเหล่านี้แหละที่ทำให้ยากจะลืมท่านได้ ในวาระสุดท้ายนี้ขอให้บุญกุศลที่คุณพ่อวิวัฒน์ ชัยรัต ได้ทำมาตลอดอายุขัยจงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของท่านไปสู่ทิพย์วิมานบนสรวงสวรรค์ในสุขคติภพด้วยเทอญ

อาลัยยิ่ง

พระครูสุจิตวรญาณ

เจ้าอาวาสวัดป่าตัน

**** รูปํ ชีรติ มจฺจานํ นามโคตฺตํ นชีรติ***

รูปร่างกายย่อมสลายไป นามโคตรคือความดี ยังสถิตอยู่ตลอดกาล

หาได้สูญสลายไปกับร่างกายไม่ *

คำไว้อาลัย คุณวิวัฒน์ ชัยรัต

เมื่อข้าพเจ้าได้รับข่าวว่า คุณวิวัฒน์ ชัยรัต ได้ถึงแก่กรรม รู้สึกว่าใจหาย ทั้งๆ ที่รู้อยู่แก่ใจว่าคนเราเมื่อถึงแก่เวลาแล้ว ก็ไม่มีใครที่จะสู้กับมัจจุราชได้ ทั้งนี้เพราะคุณวิวัฒน์ ได้สั่งสมผลงาน และผลของความดีไว้เอนกประการ โดยเฉพาะในส่วนตัวแล้ว คุณวิวัฒน์ ชัยรัต ได้มีคุณความดี ปฏิบัติตนต่อข้าพเจ้า เข้าข่ายว่ามีปลายเสมอต้น ตลอดเวลา

ในโอกาสสุดท้ายในการบำเพ็ญกุศลฌาปนกิจ คุณเปรมจิต ภรรยาคู่ทุกข์คู่ยาก ขอให้ข้าพเจ้าเขียนคำไว้อาลัย ข้าพเจ้าจึงเต็มใจเขียน ทั้งๆ ที่เป็นอัมพฤกษ์ เขียนหนังสือไม่สะดวก และอายุก็มาก คือย่างเข้าปีที่ ๘๑ แล้ว

ประวัติการทำงานของข้าพเจ้า ในสมัยที่ดำรงตำแหน่ง นายอำเภอเมืองเชียงใหม่ และปลัดจังหวัดเชียงใหม่ คุณวิวัฒน์ อยู่ในคณะทำงานของข้าพเจ้าในด้านนโยบาย ช่วยปฏิบัติหน้าที่อย่างตั้งใจ เสียสละ และขยันขันแข็ง ไม่มีคำว่าขัดข้องหรือไม่ได้ เพราะงานที่ข้าพเจ้าขอความร่วมมือได้ผ่านการไตร่ตรอง และคิดรอบคอบแล้ว นอกจากตั้งใจทำงานให้สัมฤทธิ์ผลแล้ว ยังมีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวเลย คือตลอดชีวิตราชการ ไม่ได้คิดสะสมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองเลย

งานนโยบายที่คุณวิวัฒน์ ได้ช่วยเหลือข้าพเจ้า เป็นอดีตที่ลบเลือนไปแล้ว แต่ทุกครั้งที่เราพบปะสนทนากัน เราจะคุยกันเสมอ ที่สำคัญคือการรับเสด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงนำพระราชอาคันตุกะ ประพาสจังหวัดเชียงใหม่ เราวางแผนรับเสด็จแต่ละครั้งให้ผิดแผกแตกต่างกัน จนเป็นที่ประทับใจคนทั่วไป แม้แต่การรดน้ำดำหัวพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งไม่เคยมีในประวัติศาสตร์ เราก็ทำได้โดยไม่ผิดประเพณี เพราะความคิดริเริ่มของเราทั้งสอง ซึ่งเป็นครั้งเดียวในประวัติศาสตร์

นอกจากนั้น ไม่ว่าการรักษาประเพณี เช่นการจัดขันโตกรับแขกเมือง การฟังเทศน์ในวันเข้าพรรษา การประชุมครูสัญจรตามตำบลต่างๆ การก่อตั้งโรงเรียนเมตตาศึกษา บริหารงานคณะยุวพุทธิกสมาคมจังหวัดเชียงใหม่ จนชีวิตไม่ได้มั่งมีมากมาย ตามวิสัยของผู้ที่อุทิศตนเพื่องานแท้ๆ

คุณวิวัฒน์ ชัยรัต มีตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอในสมัยนั้น สามารถทำงานบริหารงานของมหาดไทยได้อย่างดี ทั้งนี้เพราะเป็นคนมหาดไทย สมัยที่ข้าพเจ้าเป็นผู้นำ เชื่อมือคุณวิวัฒน์ จึงยอมให้บริหารงาน ทั้งๆที่อยู่คนละกระทรวงทบวงกรม เมื่อข้าพเจ้าได้รับตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายโอนการศึกษาให้ท้องถิ่นจัดการ ข้าพเจ้าหาคนบริหารการศึกษาไม่ได้ (มีคนสมัครแต่ข้าพเจ้าไม่เชื่อฝีมือ) จึงขออนุมัติกระทรวง ให้คุณวิวัฒน์ มารับตำแหน่งผู้อำนวยการศึกษา-เทศบาลอีกตำแหน่งหนึ่ง ในที่สุดคุณวิวัฒน์ ก็แสดงฝีมือบริหารท้อง-ถิ่นในด้านการศึกษา แม้จะออกจากราชการเพราะเกษียณอายุ ก็ได้รับเลือกเป็นสมาชิกเทศบาลสมัยหนึ่ง และเป็นหนึ่งเสียงของคณะที่ไม่ประสบผลสำเร็จของการเลือกตั้ง อันแสดงถึงคุณงามความดีส่วนตัวของคุณวิวัฒน์ ชัยรัต

ผู้ร่วมงานของข้าพเจ้าในสมัยที่รับผิดชอบในการบริหารงาน ล้วนแล้วแต่ลาลับไปจากโลกนี้แล้วหลายคน คือ คุณอุทัย โกมลมิตร คุณ-กระตึ่ง โอฬาทสาร และทราบว่า คุณสุนทร จันทร์รังษี ก็เสียชีวิตก่อนคุณ-วิวัฒน์ ชัยรัต อันเดียว คงเหลือแต่ข้าพเจ้าต้องต่อสู้กับโรคภัยไข้เจ็บตามวิสัยของผู้สูงอายุ ซึ่งแน่นอน จะตามคุณวิวัฒน์ไปในภายหลัง

ขอให้วิญญาณของคุณวิวัฒน์ ชัยรัต ซึ่งข้าพเจ้าขอยกย่องว่าเป็นบุคคลที่หาได้ยากในสังคมนี้ จงประสบความสุขในสัมปรายภพเทอญ

สุวรรณ กฤตธรรม.

อดีต { นายอำเภอเมืองเชียงใหม่
นายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่
ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน.

อาลัยรักพี่ท่านวิวัฒน์ ชัยรัต ผู้ล่วงลับไป......

เมื่อเวลา 18.00 น.ของวันที่ 8 ก.ค. 40 ได้รับทราบว่า ท่านพี่วิวัฒน์ ชัยรัต ได้จากไป ตกใจมาก คิดถึงความหลังที่อยู่ร่วมกันมาเหมือนพี่-น้อง เกิดไม่สบายใจ ก็ได้ใช้ธรรมคำหนึ่งเข้ามาแก้ที่ว่าไม่มีอะไรที่แน่นอนเท่าความตายแน่นอนแล้ว ความตายเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่อยากประสบ แต่ก็ไม่มีผู้ใดหลีกเลี่ยงได้ การจากไปอย่างไม่มีวันหวนกลับของท่านพี่วิวัฒน์ ชัยรัต นำความเศร้าโศกเสียใจ สู่เพื่อนฝูง ญาติพี่น้องมาก-มากมาย จนสุดที่จะพรรณนา แต่เมื่อคิดได้ว่าท่านพี่วิวัฒน์ ชัยรัต จากไปแต่เพียงร่างกายเท่านั้น คุณความดีของท่านพี่วิวัฒน์ ชัยรัต ยังตรึงฝังลึกอยู่ในหัวใจของเพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง อยู่ตลอดชั่วกาลนาน

ร่างกาย พระเจ้าให้เป็นมา
ประทาน ดวงวิญญาอีกด้วย
หากพระ ปรารถนาให้กลับ
จำพราก จากกันม้วย สู่ฟ้าเมืองบน

หลับให้เป็นสุขสงบเถิด พี่ท่านวิวัฒน์ ชัยรัต

เสาว์คำ จอมภักดี

(สมาชิกสภาเทศบาล)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ....

ที่ .... **วันที่** ....

เรื่อง ....

ผมได้มีโอกาสรู้จักกับพี่วิวัฒน์เมื่อ ๑๑ ปีที่แล้ว ต่อมา ผมก็ได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์กับสังคมในคณะของพี่วิวัฒน์อีกหลายปี ครอบครัวของผมมีความเคารพนับถือ พี่วิวัฒน์และพี่เปรมฯ มาก เปรียบเสมือนครูคนหนึ่ง เรามีความคิดเห็นหลายๆ อย่างที่เหมือนกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยเหลือสังคมในแนวทางที่เป็นไปได้

คุณธรรมของพี่วิวัฒน์มีมากมาย การปฏิบัติตามในพรหมวิหาร 4 นั้น คนเชียงใหม่ส่วนมากทราบดี และแล้วเมื่อถึงเวลา คนที่ดีมากๆ คนหนึ่ง ก็จากโลกนี้ไป คนบริสุทธิ์อย่างพี่วิวัฒน์ ต้องไปเป็นเทพอยู่บนสวรรค์อย่างแน่นอน

ส.ข.

10/7/40

(นายสม พรหมรส)

ทรงจัดให้ของท่าน หรือทั้งหมดของ อาจารย์/ตกแต่ง

ที่ตรง/เรือนไทย ตระกูล ม.ร.ว. ประดิษฐ์ ตระกูลของ

และตรองดูให้ มีความงามละเอียด ให้ความเอ็ด และลงตัว

ของท่านเจ้าของแต่งแต่ก่อน เมื่อทรงรู้จัก/เสด็จ ครั้งใหญ่

ขอให้ดูผลงานของท่าน ว่า ค่าที่ตรงชีวิตมีความเกลี้ยงภูมิ

ของท่านไม่มีประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๐/๒๕

ม.ร.ว. [illegible]

[illegible]

๙ ต.ค. ๒๕๔๐

เมื่อเอยเมื่อบ้านเก่า ป้อ้ายเก้าเมื่อก่อน
ขอหื้อไปดีมีสุข ขึ้นสวรรค์ชั้นฟ้าเน่อเจ้า

อาลัย "หัวหน้าซอย" ของหมู่เฮา
บ่ฮู้จะเผียบ สิ่งใดในหล้า กับความเสียใจ๋
ว่ามักป๋านใด ก็ต้มาก็ต้ไป ตัดใจ๋เหียว่า
ป้อ้ายไปดี บ่มีมัวหมอง เมื่อยังเป็นคน
มีศักดิ์มีศรี เป็นคนดีศรีเมือง เจียงใหม่บ้านเฮา
เป็นหน้าเป็นต๋า แห่งวงศ์ตระกูล "ชัยรัต" ชัดแจ้ง
ก๋าอู้ก๋าจ๋า ม่วนหูเย็นใจ๋ ไผ่ไผได้ยิน
สุขใจ๋ใดปาน เปิ้นต้อฮักต้หุ้ม เป็นยิ่งกว่า
เงินคำก่ำแก้ว เพริศแพร้วแน่ชัด
"จ้วัฒน์ ชัยรัต" ของหมู่เฮาเอย

ก๋าว่า "หัวหน้าซอย" มีตี้มาอย่างอี้
แต่ก่อนมาหลัง เปิ้นเป็นหัวหน้า
ก๋องก๋ารศึกษา เทศบาลเจียงใหม่
ต่อมาเมื่อลุน เกษียณอายุ อี้นายสังก๋า
ก็เลยถามว่า ขะเดี่ยวท่านเป็น ตำแหน่งอะหยัง
ป้อ้ายตอบว่า ขะเดี่ยวอ้ายเป็น หัวหน้าซอยเจ้า
หมู่เฮาได้ฮอย ก็เลยเอาเป็น ก๋าฮ้องเล่นเล่น
อู้กั๋นในแวด วงในปี้น้อง อย่างอี้ละเจ้า

น้องๆ หลานๆ บ้านชุชัย ชัยรัต

เฮียสุทเทรพ

ผมเป็นน้องคนหนึ่งของเฮียได้อยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาตั้งแต่เล็กจนเป็นผู้ใหญ่ ระยะหลังนี้เฮียได้เจ็บไข้ได้ป่วยเข้าโรงพยาบาลอยู่บ่อย ผมได้ไปเยี่ยมและให้กำลังใจอยู่เสมอ จนมาถึงวาระสุดท้ายเฮียก็ได้เสียชีวิตจากน้อง ๆ อย่างไม่มีวันกลับ ผมรู้สึกเสียใจที่เฮียได้จากไป ผมขอให้ดวงวิญญาณของเฮียจงไปสู่สุคติเทอญ

น้อง

(วิจารณ์ ชัยรัต)

อาลัย อาวีวัฒน์ ชีมชีต

ความหมุนเวียนเปลี่ยนแปลง ของวันและเวลาไม่หยุดยั้ง แม้แต่วินาทีเดียว อายุของมนุษย์ และสัตว์ทั้งหลายหรือวัตถุอื่นใดในโลกนี้ก็ตาม ย่อมเจริญขึ้นจนถึงที่สุดและเสื่อมสลายตามกาลเวลา เป็นกฎของธรรมชาติ คือเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ไม่มีใครจะหลีกเลี่ยงได้

อาวีวัฒน์ ชีมชีต จากไปอย่างไม่มีวันกลับ โดยไม่ทันคิดว่าจะมาด่วนจากไป ทิ้งความเศร้าสลดใจมาสู่ผมและญาติพี่น้อง เป็นอย่างยิ่ง

ความรู้สึกส่วนตัวของผม มีความเคารพนับถือท่านมาก ผมมีเรื่องอะไรจะหารืออยู่เสมอ ซึ่งได้ให้ข้อคิด และวิธีในการแก้ปัญหานั้นๆ มาด้วยดีตลอด และคอยแนะนำตักเตือนให้ผมประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีอยู่เสมอๆ

ขออำนาจกุศลที่กัลยาณบุปผาทานทิศเป็นพลวปัจจัย ให้ดวงวิญญาณของอาวีวัฒน์ ชีมชีต จงไปสู่สุคติภพ อันเป็นที่พึงปรารถนา ด้วยเทอญ

(นายสงวัก มูนิกานนท์)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

ที่ วันที่

เรื่อง

มนุษย์ทั้งหลาย. ผู้กอปรธรรม อันมหาศาล.
ไกรพล เสี้ยวหนึ่ง สำคัญหมาย. ในกายนี้.
พระชาติที่ล่วงลอย / มลายสิ้น ทั้งเวียนว่าย.
สติคงทั้งแต่ชั่วดี. ประดับไว้ ในโลก.

ร่างของพี่วิวัฒน์ ชัยรัต. (เชื้อทองดี แดงตัวดำ) คืนสู่ไม่แคล้ว. เหลือแต่คุณความดี ที่ได้กระทำไว้ ครั้งอยู่ ในความทรงจำ ของผู้คนทั่วไป. ให้เป็นตำนาน. เล่าขานสืบต่อไป. ชั่วกาลนาน.

ขอดวงวิญญาณของพี่วิวัฒน์ ชัยรัต จงไปสู่ สัมปรายภพด้วยเทอญ.

ด้วยรักและอาลัย.

(สุร ชัยรัต)
สำนักงาน สรรพากรจังหวัดชุมพร.
9 กรกฎาคม 2546.

น้องวิวัฒน์ ชัยชิต แพนดี สุดที่รัก

เกิดภพใด ชาติใด

ขอให้ได้ปฏิบัติ พระธรรม

ของ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ไปทุกภพ ทุกชาติ จนกระทั่งพระนิพพาน

สิทธิ์ เดชคำรณ

๑๐ ก.ค. ๕๐

สุดอาลัย

ท่านวิรัตน์ ชัยรัต ท่านเป็นญาติผู้ใหญ่ที่ครอบครัวของเราเคารพนับถือเป็นอย่างสูง โดยเริ่มได้รู้จักกับท่าน และได้เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านตั้งแต่ปี ๒๔๙๘ เป็นต้นมา ท่านเป็นทั้งพี่ชาย เป็นผู้บังคับบัญชาที่ให้แต่ความรัก ความหวังดีโดยตลอดมา ท่านเป็นผู้สอน ให้คำแนะนำในการทำงานทุกอย่าง ท่านเอาใจใส่ ห่วงใยและติดตามครอบครัวของเราเสมอ ทั้งในเวลาสุข และเวลาทุกข์ ท่านจะคอยให้กำลังใจ เมื่อยามที่เราท้อแท้ สนับสนุนให้สู้เพื่อชีวิต เพื่องาน จนกระทั่งดิฉันประสบความสำเร็จในชีวิตราชการอย่างสมบูรณ์ ท่านเป็นผู้ประกอบพิธีเริ่มต้นชีวิตครอบครัวของลูก ๆ ดิฉันทั้ง ๓ คน บอกได้เลยว่าคุณความดีของท่านไม่สามารถบรรยายลงในแผ่นกระดาษนี้ได้ครบถ้วน ครอบครัวของเราจะจารึกไว้ในดวงใจตลอดไป

ดิฉันได้ไปเยี่ยมเมื่อท่านป่วย รู้สึกสงสารท่านมากที่ท่านต้องต่อสู้กับโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ เป็นเวลายาวนาน ไม่สามารถแบ่งเบาและช่วยท่านได้ บัดนี้ท่านได้ผ่านพ้นภาวะนั้นแล้ว ครอบครัวของเรา ขอให้ดวงวิญญาณของท่านไปสู่สุคติในสัมปรายภพเทอญ

(ลายมือชื่อ)

เสาวคนธ์ ชินวงศ์และลูก ๆ ทุกคน.

พ่อสอน และพ่อสั่ง

พ่อสอนลูกว่า

"ทำอะไรให้คิดเพื่อคนอื่นด้วย"

"ให้รู้จักใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด"

"ให้รักใคร่ เอื้ออาทร และมีอารมณ์ขัน
ในชีวิตคู่เหมือนเช่นที่เป็นอยู่อย่างนี้ตลอดไป

พ่อสั่งลูกว่า

"ขอให้ดูแล แม่เปรมจิต และ อาหยิบ
ถ้าอยากจะทำอะไรตอบแทนพ่อ
ขอให้ทำให้แม่"

ลูกอุ๊ และ ลูกต้อย.

11 กค. 40

เพลงบทสุดท้ายของคุณพ่อ

เพลงศีลห้า

ผู้แต่ง

นายวิวัฒน์ ชัยรัต อดีตหัวหน้ากองการศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่

จุดมุ่งหมายในการแต่ง

1. เพื่อใช้เป็นเพลงประกอบบทเรียน ในวิชาจริยศึกษา เรื่อง ศีลห้า
2. เพื่ออนุรักษ์เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ
3. เพื่อเผยแพร่พุทธศาสนา

ทำนอง

ล่องน่าน (ซอน้อยใจยา)

ดนตรี

บรรเลงและขับร้องโดย ดนตรีพื้นเมือง (สล้อซอซึง) วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่

เผยแพร่โดย

วิชาดนตรี - นาฏศิลป์โรงเรียนพุทธิโศภน

เพลงศีลห้า

ศีลห้านั้นพระพุทธองค์	ทรงสอน
อย่าไหวเฟือนคอน	แป๋งใจ๋เตี้ยงมั่น
เว้นฆ่าสัตว์	ป๋านาว่าอั้น
สัตว์น้อยใหญ่นั้น	หื้อแผ่เมตต๋า
เว้นลักทรัพย์	อทินนาหนา
อย่าโสภา	ลักของอื่นผู้
เว้นก๋าเม	ใจ๋อย่าหลิ่งสู้
อย่าเล่นจู้	หลงมัวเมา

หื้อเว้นมุสา จุ๊ลายเน่อเจ้า
สุราฯยาเมา เว้นเนอ!
ศีลห้านี้ วิเศษนักหนา
องค์พระพุทธา ท่านกล่าวไว้
เกิดมรรคผล ผู้ทำต๋ามได้
ทรงกล่าวไว้ มีหลายสถาน
ตี้แน่ชัด สุขสามประก๋าร
จื่นเจยบาน หมดตุ๊กโศกเศร้า
โภคาทรัพย์ ไหลหลั่งเข้า
ตี้สุดเล่า! เข้าสู่นิพพาน
ปากว่าแต้ ในใจ๋หื้อต๋าม
อย่าฟู่เอางาม น้ำใสซ่วยหน้า
หื้อทำต๋าม เนอนายเจ้าข้า
จะได้ลาภผล บุญตาน
ไผ อยากเป็นสุข สามประก๋าร
หื้อสมาทาน! แต้เนอ!

เพลงบทนี้ คุณพ่อได้แต่งหลังจากเกษียณอายุราชการ เป็นเพลงบทสุดท้ายที่คุณพ่อได้แต่ง บทเพลงของคุณพ่อส่วนมาก คุณพ่อจะถ่ายทอดให้กับลูกว่าเพลงร้องอย่างไร ทำนองอย่างไร คุณพ่อจะร้องให้ฟัง มีทั้งไทยเดิม ไทยสากล แต่คุณพ่อไม่เคยมอบเนื้อร้องให้กับลูก

เพลงบทนี้ บทสุดท้ายที่คุณพ่อแต่ง คุณพ่อได้มอบเนื้อร้องให้กับลูก บอกว่าให้นำไปร้องประกอบดนตรีและนำไปเผยแพร่ต่อไป เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทำนองเพลงพื้นเมืองบ้านเรา และสอนศีลธรรมให้กับเด็ก คุณพ่อจะติดตามถามตลอดเวลาว่านำเพลงไปสอนหรือทำดนตรีประกอบหรือยัง แต่ลูกก็ไม่มีโอกาสทำให้คุณพ่อ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2536 มีการประกวดร้องเพลงธรรมะ ประกอบท่าทาง ลูกจึงได้นำเพลงนี้ไปฝึกเด็กโดยใช้ฉิ่ง

ประกอบจังหวะ และเทปดนตรีพื้นเมืองบรรเลงเพลงคลอกับการร้อง ส่งเข้าประกวดที่พุทธสถานเชียงใหม่ ผลปรากฏว่าได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ได้เงินรางวัลและโล่ห์ ลูกได้นำโล่ห์ไปอวดคุณพ่อ เรียนให้ทราบว่า ลูกได้นำเพลงศีลห้าให้เด็กนักเรียนร้องประกวด คุณพ่อดีใจและมีความสุขมาก ต่อมา ลูกได้ทำบันทึกเสนอท่านผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธิโศภน ขอความร่วมมือจากวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ ร้องเพลงศีลห้าประกอบดนตรี เพื่อนำมาประกอบการแสดง และนำการแสดงไปแสดงที่งานศิลป-หัตถกรรม นักเรียนภาคเหนือ ที่จังหวัดเชียงราย ในนามตัวแทนการแสดงของโรงเรียนจากจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความร่วมมือจากท่านผู้อำนวยการและจากวิทยาลันาฏศิลป์เป็นอย่างดี ลูกได้บันทึกเทปเพลงไปให้คุณพ่อฟัง คุณพ่อพอใจและดีใจมาก คุณพ่อมีความสุข หลังจากนั้นลูกได้นำการแสดงชุดนี้ ไปแสดงอีกหลายแห่ง ได้รับความชื่นชมจากผู้ที่ได้รับชมการแสดง มีหลายโรงเรียนทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด มาขอบันทึกเทปเพื่อนำไปสอนเด็ก และได้รับคำชมเชยมากมาย ลูกได้นำผลไปเรียนคุณพ่อทุกครั้ง คุณพ่อดีใจ มีความสุข และในที่สุดคุณพ่อได้บอกกับลูกว่า เพลงนี้พ่ออยากให้เป็นลิขสิทธิ์ของโรงเรียนพุทธิโศภน แล้วแต่ทางโรงเรียนจะจัดการอย่างไร

พ่อขา ลูกดีใจ ลูกมีความสุข ลูกทำสำเร็จแล้ว เพื่อคุณพ่อ ลูกได้ทำในสิ่งที่คุณพ่อต้องการและมีความสุข ดวงวิญญาณของคุณพ่ออยู่ที่ไหน เมื่อได้ยินเพลงนี้แล้ว ขอให้รับทราบว่าลูกจะเผยแพร่ เพลงบทสุดท้ายนี้ของคุณพ่อต่อไป ตามที่คุณพ่อต้องการ

รักคุณพ่อมากค่ะ

แต๋ว

แด่.... พ่อของลูก

ตุ๋ย ฟังผู้คนมากมายพูดถึงพ่อ พูดถึงงานของพ่อ ตุ๋ยอาจจะโชคดีกว่าพี่น้องคนอื่นที่มีโอกาสอยู่กับพ่อเวลาทำงาน ไม่ว่าจะเป็น

งานเลี้ยงขันโตก ดินเนอร์ ประธานาธิบดี ซูการ์โน

งานฝึกอบรม ลูกเสือชาวบ้าน หลาย ๆ แห่ง

งานฉายหนังกลางแปลง ต่อต้านคอมมิวนิสต์เป็นปี ๆ

งานจัดเทศนาทุกวันพระ ตามชุมชนต่าง ๆ ประจำ เป็นต้น

อยู่กับพ่อตลอดตอนเด็ก ๆ หลาย ๆ ปีด้วยกัน พอขับรถเป็นก็ได้ช่วยขับรถไปส่งพ่อ เป็นเพื่อนพ่อทุกสิ่งทุกอย่าง ได้พ่อเป็นครู ซึมซับประสบการณ์ทุกอย่าง เรียนรู้จากของจริง พ่อรักอาชีพราชการมาก พ่อรักการเป็นลูกเสือ พ่อรักชาวบ้าน มีความสุขกับเขา ขณะที่ป่วยมาก ผมเป็นลูกที่ได้ดูแลให้กำลังใจ รักษาพ่อมีจิ๋วเป็นคนพยาบาลอย่างใกล้ชิดจนวันสุดท้าย

พ่อครับ ตุ๋ยภูมิใจในความดีของพ่อ ตุ๋ยทราบจากคนอื่น ผู้คนจำนวนมากเรียกพ่อ "คุณพ่อ" ลูกชายคนเดียวของตุ๋ย เขาชื่อ พงศ์วิวัฒน์ ชัยรัต เพราะอยากให้เขาเป็นคนดีเหมือนปู่ วันนี้พ่อสิ้นแล้ว ครูคนเดียวของตุ๋ยจากไปแล้ว ตุ๋ยจะพยายามเป็นครูของลูกให้ดีเหมือนพ่อ เพื่อที่เขาจะโตขึ้นมาเป็นประโยชน์ต่อสังคม ช่วยเหลือชาวบ้าน ช่วยชาติ คิดถึงผู้อื่น มีศีลธรรม จริยธรรม โอบอ้อมอารี อ่อนน้อมถ่อมตน สมถะ มีใจร่าเริงอยู่เสมอ

พ่อหลับให้สบายเถิดครับ พ่อให้คนอื่นมากแล้ว ถึงเวลาพ่อต้องหลับพักผ่อนบ้าง ตุ๋ยจะทำงานแทนครับ

วาทณัฐ ชัยรัต

คุณพ่อที่เคารพ

จิ๋วผูกพันธ์กับคุณพ่อมาตั้งแต่เด็ก พอได้มาเป็นสะใภ้ตระกูล "ชัยรัต" จึงไม่มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นลูกสะใภ้เลย เพราะคุณพ่อจะบอกตลอดเวลาว่า ลูกจิ๋วเป็นลูกคนสุดท้องของท่าน และในชีวิตการเป็นพยาบาลของจิ๋วก็ไม่เคยเห็นผู้ป่วยคนไหนที่น่ารักและไม่ดื้อเหมือนคุณพ่อเลย ยอมตามใจคุณหมอและคุณพยาบาลตลอด ทุกคนรักคุณพ่อและจิ๋วก็รักและเคารพคุณพ่อค่ะ

จิ๋ว

(อาภรณ์ ชัยรัต)

บ้านคือวิมานของเรา จะซื้อจะเช่าเราอยู่ของเราตามสบาย

ผมจำความได้ บ้านเช่าหลังแรกในเชียงใหม่ อยู่ที่หลังตลาดสมเพชร ซอย 6 ต่อมาย้ายหลังที่สองใกล้ตลาดประตูเชียงใหม่ หลังที่สามหม้อคำตวง จากนั้นก็ย้ายมาอยู่บ้านพักหลังเทศบาล และก็ต่อมาก็อยู่ที่ซอยสหกรณ์ ป่าแพ่ง และครั้งหลังสุดนี้ก็อยู่ที่ปัจจุบัน คือบ้านป่าตัน ในชีวิตของพ่ออาศัยพำนักอยู่แต่บ้านเช่า ตั้งแต่เริ่มต้น จนสุดท้ายของชีวิตก็นับได้ นี่คือสิ่งสำคัญที่ได้เตือนใจผมและได้ภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ พ่อทำงานหาเงินอย่างบริสุทธิ์ สะอาดยิ่ง และผมทุกคนก็ได้รับสิ่งที่บริสุทธิ์นั้นด้วย สุดท้ายนี้ผมขอให้คุณพ่อจงสู่สุคติภพที่ดียิ่ง และผมจะขอรักษาสิ่งที่คุณพ่อได้กล่าวเตือนสอนเอาไว้ทุกอย่างจนกว่าชีวิตจะหาไม่

กราบเท้าคุณพ่อด้วยความเคารพอย่างสูง

จาก ลูกศักดิ์

คำอำลาอาลัย

ถึง คุณปู่ที่รักและเคารพยิ่ง

เฟรินและไผ่ทราบซึ้งถึงพระคุณคุณปู่มาก คุณปู่ได้เคยเลี้ยงดูอุ้มชูหลานทั้งสองตั้งแต่ยังเด็กนัก คุณปู่ใจดีกับหลาน ๆ มาก ซึ่งเป็นสิ่งที่หลานยังคงประทับใจจนถึงบัดนี้

คุณปู่ของหลานคนนี้เป็นคนดีที่น่าเคารพยิ่ง แต่หลานเป็นหลานที่ทั้งดื้อทั้งซนเอาแต่ใจตัวเอง สำหรับหลานแล้วคุณปู่ไม่เคยดุเลย แต่จะค่อยบอก ตักเตือน บางครั้งหลานคนนี้ร้องไห้ก็มีคุณปู่ คอยปลอบ พาไปซื้อขนม เดินเที่ยว

บ้านไม้หลังเก่าของคุณปู่ คงเป็นที่ ๆ หลานทั้งสองคนนี้จะจดจำไปจนวันตายว่าเป็นที่ที่มีความรัก ความอบอุ่น รอคอยเสมอ แม้ว่าจะผ่านไปนานเท่าใดก็ตาม บทเพลงที่ปู่เคยร้องให้ฟัง นิทานที่ปู่เคยเล่า คงยากที่จะลืมเลือนได้เลย

ต่อมาช่วงหลังหลานไม่ได้ไปหาเยี่ยมเยือนคุณปู่เลย จนคุณปู่เริ่มมีอาการ คืนนั้นเองที่คุณย่าโทรมาบอกว่าคุณปู่มีอาการกำเริบต้องไปโรงพยาบาลด่วน หลานตกใจมากกลัวว่าคุณปู่จะจากไป หลังจากนั้น ตลอดเวลาที่เข้าออกโรงพยาบาลก็พยายามหาเวลาไปเยี่ยมปู่แม้จะไม่ค่อยมีเวลาว่างแล้วก็ตาม จนเมื่อมาทราบข่าวอีกทีก็เสียใจมาก ถึงแม้ว่าตอนนี้จะทำใจได้บ้างแล้วก็ตาม แต่ใจลึก ๆ ก็ยังมีคุณปู่เสมอ

Could you know my name　　If I saw you in haven
Would it be the same　　If I saw you in haven
I must be strong and carry on
Cause I know I don' t be lone
tear in haven.

คำไว้อาลัยคุณปู่

จากไปแล้วไปลับ ไม่กลับมา
แม้นเรียกหาปู่มา ไม่หวนกลับ
จากไปไกลแสนไกล แล้วไปลับ
มิมีกลับมาหา ลูกหลานเอย

ไผ่

(พงศ์จิรัฒน์ ชัยรัต)

ดวงใจแม่

พ่อสุดที่รักของแม่

นับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2501 ถึง 8 กรกฎาคม 2540
เป็นเวลา 39 ปี เต็ม ที่เราทั้งสองครองรักครองเรือนครองใจใช้ชีวิตคู่ อยู่กัน
ด้วยความรัก อยู่กันอย่างอดออม ถนอมน้ำใจ เป็นกำลังใจ และยึดหลักการ
ให้อภัยซึ่งกันและกันตลอดมา เราให้ความรักแก่ลูก เราเลี้ยงดูลูกทั้ง
ชาย หญิง 6 คนของเราอย่างดียิ่ง ลูกของเราได้รับการศึกษาเล่าเรียน
ทัดเทียมกัน จนเติบใหญ่ต่างมีวิชาความรู้ไปประกอบอาชีพสุจริต
มีงานทำเป็นกิจธุระส่วนตัว เป็นข้าราชการครู เป็นข้าราชการกรมผังเมือง เป็น
ข้าราชการงานชลประทาน และเป็นนางพยาบาล เราสองคนภาคภูมิใจในลูกทุกคน
พ่อจะพูดเสมอและพ่อก็ได้มีโอกาสพูดถึงลูกๆครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน
ศกนี้ว่าพ่อหมดห่วงพ่อพอใจที่เห็นลูกๆมีครอบครัวกัน เป็นปึกแผ่น รู้จักรับผิด-
ชอบต่อครอบครัวกันทุกคน พ่อจะพูดถึงลูกคนนั้นลูกคนนี้ ถ้าเจอหน้าพ่อจะสอนลูก
คำสอนที่ลูกท่องและจำได้แม่นยำไม่มีวันลืม พ่อสอนว่าให้ประหยัด ซื่อสัตย์ ลูก
ทุกคนก็เป็นคนขยัน ประหยัด และซื่อสัตย์ พ่อเป็นแบบอย่าง ดังคำที่ว่า ตัวอย่าง
ที่ดี มีค่ายิ่งกว่าคำสอนใดใด

พ่อจ๋า พ่อพูดเสมอว่าตายไม่กลัว กลัวเจ็บป่วยที่ต้องทรมาน ยามที่แม่
ซื้อข้าวปลาอาหารให้พ่อกิน แม่ก็มักจะเน้นว่าพ่อเจ้าแก่แล้ว ยังไม่
สำเร็จให้พ่อกินอย่างอิ่มหมีพีมันสุขกายสบายใจ พ่อก็จะบอกแม่ว่า
กินหมูมันเดี๋ยวตายยาก กินมากตายง่าย ดังนั้นพ่อก็จะกินแต่พอดีพอดี
พ่อกลัวตายละทิ้งแม่ แม่ก็บอกพ่อเสมอว่า ช่างเถิดสุดแต่บุญ
แต่กรรมเถอะ และแล้วคืนวันพฤหัสบดีที่ 26 ธันวาคม
2539 ที่บ้านของเราเกิดเหตุการณ์โกลาหล ด้วยเจ้าพยาธิ
โรคเข้ามาสู่ตัวพ่อ พ่อเหนื่อยหอบหายใจติดขัด ต้อง
เปลี่ยนท่านั่งท่านอน ปฐมพยาบาล รีบโทร.บอกลูกต้อยอาจารย์
บ้านเจ็ดยอดมารับพ่อไปโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ทันที
พอถึงบรรดาแพทย์เวร นางพยาบาล ลูกหลานพยาบาลจาก
ห้องศัลยกรรมฉุกเฉิน ต่างเข้าช่วยชีวิตพ่อ ปั๊มหัวใจ แม่และลูกต้อย
อยู่ข้างซ้ายขวาพ่อ เรียก พ่อ พ่อ พ่อ พ่อ พูดหาตัวไม่ มือพ่อ
อยู่ในลักษณะพนมไหว้ ที่สุดหมอก็ช่วยพ่อคืนมาได้ ด้วยเทคนิคขั้นสูง
ตามกระบวนวิธีการแพทย์ เราสองคนแม่ลูก และหลานไปเฝ้ารอดูอาการ
ก็ได้บอกพ่อฟื้นแล้วนั่นเอง จากนั้นก็เอ็กซเรย์ และส่งไปพักฟื้น
ดูอาการ ณ ห้องศัลยกรรมฉุกเฉิน โดยมีอาจารย์ ชัยรัตน์ และคณะ
พยาบาลดูแลเหมือนลูกหลานเฝ้าดูแลคุณปู่ อย่างดียิ่ง ทำพ่อกลับได้ เป็นครั้ง

พ่อเจ้า แม่นั่งอยู่ข้างเตียงพ่อจนพ่อหลับ กระทั่งรุ่งเช้า เวลาตี 04.00น.
พ่อก็มีอาการหอบ ชักอีก พยาบาลตามหมอให้ด่วน หมอเวรก็เข้ามาแล้ว
ปั๊มอีกครั้ง เป็นเหตุการณ์ปุบปับ และวันเดียวกันนั้นอีกเวลา 10.00น. พ่อมี
อาการชักอีกเป็นหนที่สาม ไม่นานพ่อย้ายขึ้นไปอยู่ชั้น 5 และเวลา
21.30น. เข้าห้อง C.C.U. ห้องรักษาโรคหัวใจโดยเฉพาะ นี่คือ
จุดเริ่มต้นเมื่อมีครั้งที่ 1 ก็มีครั้งที่ 2 3 4 5 ทั้งนี้ก็เพราะพ่อต่อสู้กับ
พยาธิภัยร้ายทุกๆด้าน ใจพ่อเข้มแข็งอยู่เสมอเพราะมีลูก หลาน ญาติ,
มิตร ผู้ร่วมงานให้กำลังใจ เยี่ยมเยือนทั้งอยู่โรงพยาบาล ทั้งพักอยู่
กับบ้านก็มีผู้คนเข้าเยี่ยมมิได้ขาด ใครจะรู้บ้างว่าพ่อจะต้องตอนนี้
จากพวกเราไป แม่รู้ดีว่าพ่อไม่อยากตาย ยังไม่อยากตาย พ่อป่วย
ปุ๊บก็เรียกรถฉุกเฉิน วิ่งส่งโรงพยาบาลรวมแล้วถึง 5 ครั้ง

ครั้งที่ 1 เข้าวันที่ 26 ธ.ค.39 ออกวันที่ 7 ม.ค.40
ครั้งที่ 2 เข้าวันที่ 3 ก.พ.40 ออกวันที่ 19 ก.พ.40
ครั้งที่ 3 เข้าวันที่ 20 ก.พ.40 ออกวันที่ 15 มี.ค.40
ครั้งที่ 4 เข้าวันที่ 19 มี.ค.40 ออกวันที่ 1 เม.ย.40
ครั้งที่ 5 เข้าวันที่ 8 พ.ค.40 ออกวันที่ถึงแก่กรรม 8 ก.ค.40

ตลอดระยะเวลา 195 วันที่พ่อป่วย หัวใจของแม่ปวดร้าวเศร้าหมอง
ไหว้วอนคุณพระคุณเจ้าคุ้มครองพ่อ วิ่งหาคุณหมอผู้เชี่ยวชาญแต่ละโรค
เยียวยารักษา ซึ่งพ่อเป็นคนดีทำความดีไว้มาก พ่อก็มีอาจารย์หมอ
รักษาด้วยแม่มอบเป็นคนไข้ของอาจารย์หมอ 4 ท่านคือ

อาจารย์หมอนพรัตน์ ธนะชัยขันธ์ รักษาโรคหัวใจ
อาจารย์หมอภูพล เลาหเพ็ญแสง รักษาผ่าตัดเส้นเลือด
อาจารย์หมอดิเรก บรรณจักร์ รักษาโรคไต
อาจารย์หมอบรรณกิจ โลจนาภิวัฒน์ รักษาผ่าตัดลูกหมาก
ลูกอาภรณ์ ชัยรัต นางพยาบาลประจำตัว

ทุกครั้งที่พ่ออยู่ ณ ที่ใด แม่ก็อยู่เคียงข้าง เฝ้ามิได้ห่าง จะอยู่ห้องตรวจ อยู่
ห้องเอ็กเรย์ อยู่ห้อง C.C.U. ไอ.ซี.ยู. ห้องผ่าตัด ห้องตึก
สิรินธร ตึกพิเศษ 4, ตึกพิเศษศรีพัฒน์ แม่เปรมจิต หรือ
แม่ปลื้มใจ ของพ่อคนนี้ ก็อยู่เฝ้าข้างเตียงของพ่อ กระทั่งพ่ออยู่ห้อง
คนไข้ศัลยฉุกเฉิน แม่ก็ขอเฝ้าพ่อ พักอยู่ในห้องเบรคของหญิงพยาบาล
แม่นอนได้แม้กระทั่งม้ายาวหน้าลิฟ พ่อจ๋าแม่รักพ่อ แม่สุดแสน
สงสารพ่อ ตอนใดพ่อเหนื่อยหอบ คุณหมอช่วยชีวิตพ่อ ด้วยการใส่ท่อ
ใส่ท่อช่วยหายใจ ใส่สายยางทางจมูกเพื่อได้อาหารช่วยชีวิต-

พ่อเจ็บแค่ไหน หัวใจแม่ก็รู้ว่าสุดจะบอกได้ พ่อต้องทุกข์ทรมาน
ทางกาย ทางใจ ตอนที่พ่อถูกใส่ท่อช่วยหายใจ พ่อไม่มีโอกาสจะ
พูด พ่อเขียนความรู้สึกลงในแผ่นกระดาษ ด้วยข้อความต่างๆ ยาม
หิวก็เขียนว่า "แม่พ่อหิวข้าว กินก๋วยเตี๋ยว กินข้าวหมู
จานเล็ก จานธรรมดา กินรังนกวาดรังนก กินผัดผักบุ้ง"
ยามคิดถึงบ้าน เขียนว่าแม่พาพ่อปิ๊กเต๊อะ, ปิ๊กบ้านเฮาป่าตัน
ใคร่กลับบ้าน นอนเมินรำคาญ อยากนั่ง ขอเอาลุกเต๊อะ
และอีกมากมายเก็บเข้าแฟ้มไว้ ยามใดที่พ่อเหงา พ่อเขียน
ฟ้าไม่มี ดวงใจมืดมนต์ และเขียนบอกญาติ ขอบคุณทุกคน
เขียนให้ลูกหลานนางพยาบาล ศัลย์ฉุกเฉิน ว่า รังเกียจคนป่วยไหม
ประโยคสุดท้ายคือ "แม่ทนไม่ไหวแล้ว" ประโยคนี้เขียน
วันที่ ๒๑ มิ.ย. 40 เวลา 14.40น. แม่ตอบปลอบใจพ่อว่า
พ่อจ๋า อดทนเอาเถิดอีก ๑ วันออกเจ้า, ออกจริงๆ ออกจาก
ศัลย์ฉุกเฉิน เข้าไอ.ซี.ยู. เมด เพิ่มเครื่องช่วย เพิ่มยา ล้างไต
สายระโยงระยางรอบเตียง แม่ทำใจเข้มแข็งเข้าหาพ่ออยู่ให้กำลัง
ใจพ่อทุกๆวัน จนกระทั่งถึงวันอังคารที่ 8 กรกฎาคม 2540
เวลา 16.00น. แม่บอกลูกจี๋ว่าปล่อยเต๊อะ ให้พ่อไปสู่โลกวิญญาณ
อันบริสุทธิ์ ณ สรวงสวรรค์ ซึ่งมีพระศรีอาริยเมตไตร ท่านเมฆขรพะ
จัดหนทางรอรับอยู่แล้ว

พ่อจ๋านับจากนี้ต่อไป ไม่มีพ่อคู่ชีวิต ไม่มีพ่อคิด
ช่วยเหลือ ไม่มีพ่อปลอบยามอ่อนเพลีย ไม่มีพ่อคลอเคลีย
เรียกเช้าเย็น

พ่อจ๋าพ่อ น้ำตาแม่ มิเหือดแห้ง
ลิขิตแกล้ง ให้เหลียวแล ชะแง้หา
พ่อคงอยู่ สรวงสวรรค์ แดนเทวา
โปรดเมตตา คอยรับ แม่ด้วยเทอญ

เมียพ่อ [signature]
11 ก.ค. 40

บทความพิเศษ

หลวงพ่อพระธรรมดิลก (จันทร์ กุสโล) ได้มาเยี่ยมคุณพ่อวิวัฒน์ ชัยรัต เมื่อวันที่ 26 พ.ค. 2540 เวลา 17.45 น. ได้ให้คติ ข้อคิด เตือนสติคุณพ่อ ซึ่งเหมือนกับได้รับฟังพระธรรมเทศนาเป็นครั้งสุดท้าย และหลวงพ่อได้มอบหนังสือ “ชีวิตที่มีความสุข” ให้คุณพ่อวิวัฒน์ ชัยรัต เพื่อเป็นธรรมทานแก่ทุกท่าน ภรรยาและบุตร จึงได้นำบทความในหนังสือมาพิมพ์เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นบุญกุศลสำหรับคุณพ่อวิวัฒน์ ชัยรัต สืบไป

ชีวิตที่มีความสุข

โดย

พระธรรมดิลก (จันทร์ กุสโล)

วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร จังหวัดเชียงใหม่

วิถีชีวิต

โดย...พระธรรมดิลก (จันทร์ กุสโล)

วิถีชีวิตของคนไม่ต่างอะไรกับการเดินทางไกล ย่อมมีจุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางที่จะถึง การเดินทางไกลเมื่อเริ่มต้นก็ย่อมถึงจุดหมายปลายทางได้ ไม่ว่าการเดินทางนั้นจะเดินไป จะขึ้นรถลงเรือ เว้นแต่จะถึงช้าหรือเร็วเท่านั้น แต่ถ้าเริ่มต้นไม่ตรงตามเส้นทาง จุดมุ่งหมายปลายทางอยู่ทางเหนือ ออกเดินทางไปทางใต้ จุดมุ่งหมายอยู่ทางใต้

แต่ออกเดินทางไปทางเหนือ เมื่อจุดเริ่มต้นไขว้เขว แม้จะใช้ความเพียรพยายามสักเพียงใด หรือจะใช้ยานพาหนะใด ๆ ก็ตามย่อมไม่อาจถึงจุดหมายปลายทางได้ ข้อนี้ฉันใด วิถีทางของชีวิตก็ฉันนั้น

จุดมุ่งหมายของชีวิตทุกชีวิตคือต้องการความสุข การที่จะไต่เต้าเข้าไปหาความสุขได้นั้นต้องเดินให้ถูก ทางเดินที่จะเข้าไปหาความสุขคือ "ศีลธรรม"

คนเราไม่สามารถจะย้อนชีวิตได้อีก ชีวิตที่ผ่านไปก็เป็นอันว่าผ่านไปแล้ว เมื่อชีวิตล่วงเลยเข้าไปถึงวัยแก่ จะย้อนกลับมาเป็นคนหนุ่มสาวอีกไม่ได้

อาจมีผู้สงสัยว่า เมื่อชีวิตกลับย้อนหลังไม่ได้ คนที่มีความผิดพลาดในชีวิตก็จะต้องปล่อยเลยตามเลยต่อไปอีกเช่นนั้นหรือ ?"

หามิได้ ท่านกล่าวว่า คนที่มีความผิดพลาดแล้ว และไม่รู้ตัวว่าผิดและไม่ยอมกลับตัว คนนั้นมีความผิดเป็นสองเท่า คือ เมื่อมีความผิดแล้วยังไม่พอ ยังเพิ่มความผิดลงไปอีก

ส่วนคนที่มีความผิดพลาดมาแล้ว รู้ตัวว่าผิดและยอมกลับตัวคนนั้นย่อมมีทางที่จะพบแสงสว่างแห่งชีวิตในโอกาสต่อไป

แสดงว่า วิถีชีวิตที่ถูกต้องนั้น ท่านไม่ยอมปล่อยชีวิตให้จมอยู่ในความผิดพลาด ให้หาทางปรับปรุงแก้ไข วิถีชีวิตที่ผิดพลาดแล้วไม่มีโอกาสย้อนกลับไปหาชีวิตที่ผ่านมาได้ เพราะวิถีชีวิตไม่เหมือนถนนที่ไปด้วยยานพาหนะสามารถจะย้อนกลับไปกลับมาได้

การแก้ไขปรับปรุงชีวิตที่ผิดพลาด คือ การหยุดทำความชั่วไม่ต้องย้อนวันย้อนปี ไม่ต้องไปคิดค้นหาที่อื่น

ทางที่จะก่อให้เกิดความผิดพลาดได้คือ ทางกาย และทางใจ

จุดเริ่มต้นที่สำคัญคือทางใจ

ใจที่เดินทางถูก คิดถูก ท่านเรียกว่า สัมมาทิฏฐิ แปลว่า ความคิดเห็นที่ถูกต้อง

ใจที่เดินทางผิด คิดผิด ท่านเรียกว่า มิจฉาทิฏฐิ แปลว่า ความคิดเห็นที่ผิด

สัมมาทิฏฐิ ความเห็นที่ถูก เป็นต้นทางของความสุข

มิจฉาทิฏฐิ ความเห็นที่ผิด เป็นต้นทางของความทุกข์

มีคำกล่าวว่า ในโลกนี้ไม่มีอะไรสายเกินไปที่จะตั้งต้นไม่ได้

แสดงว่าไม่ว่าเราจะอยู่ในวัยไหน จะเป็นหนุ่มเป็นสาวหรือแก่เฒ่าก็ตาม เมื่อรู้ว่าผิดพลาดแล้ว มีโอกาสกลับตัวเริ่มต้นชีวิตที่ถูกต้องได้ทั้งนั้น

ผู้ที่ประสบผลสำเร็จในชีวิตธุรกิจหน้าที่การงานส่วนมากนั้นจะประสบกับความไม่สำเร็จล้มเหลวมาก่อนแล้ว

แต่เมื่อเขาค้นหาเหตุแห่งความล้มเหลวได้ และพยายามแก้เหตุนั้นๆ ก็จะประสบกับความสำเร็จในชีวิตได้

ดังนั้น จึงควรเริ่มต้นในทางที่ถูกเสียแต่บัดนี้

พื้นฐานของชีวิต

โดย...พระธรรมดิลก (จันทร์ กุสโล)

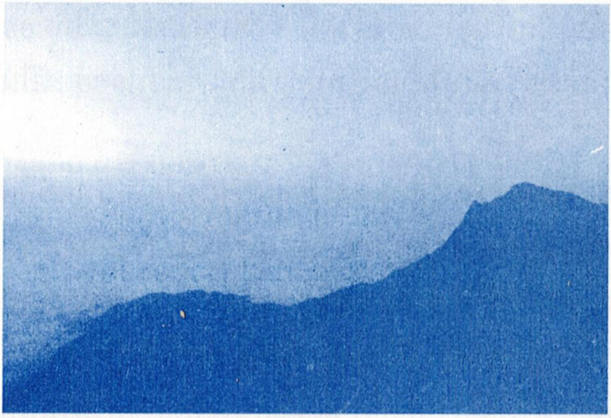

คำว่า "พื้นฐาน" หมายถึงที่รองรับ "อะไรเป็นที่รองรับของชีวิต ? หรือ ชีวิตตั้งอยู่บนอะไร ?" พระพุทธองค์ตรัสว่า "เกิดมาเป็นทุกข์ เมื่อแก่ก็เป็นทุกข์ และตายก็เป็นทุกข์"

เบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุดของชีวิต ไม่มีระยะไหนของชีวิตที่พระพุทธองค์ตรัสว่าเป็นสุข ร่างกายทั้งหมดนี้พระพุทธองค์ตรัสเรียกว่า ทุกข์ขันธ์

แปลว่า ก้อนทุกข์ เป็นตัวทุกข์ทั้งหมด การที่มีชีวิตอยู่ หรือการเวียนว่ายตายเกิด พระพุทธองค์ตรัสว่า เป็นสังสารทุกข์ แปลว่า ท่องเที่ยวอยู่ในทุกข์ ดังนั้น พื้นฐานของชีวิตคือ ความทุกข์

ความทุกข์ อันเป็นพื้นฐานของชีวิตนี้ ส่วนมากคนจะไม่ค่อยรู้จัก มักจะมองข้ามไปเสีย กลับไปมองเห็นความทุกข์ส่วนย่อย เป็นความทุกข์ใหญ่

ความทุกข์ที่ชาวโลกทั่วไปรู้สึกและรับรองว่าเป็นความทุกข์คือ ความยากจน ถ้าพูดถึงว่าคนมีความทุกข์ ความรู้สึกของชาวโลกก็จะหมายถึงความยากจน เพราะเข้าใจว่าความยากจนเป็นความทุกข์ทรมาน ลำบากด้วยเรื่องอยู่เรื่องกิน ต่ำต้อยน้อยหน้า มีปัญหาขัดข้องสารพัด

ชาวโลกไม่ได้มองหาเหตุส่วนลึกว่า ที่ต้องยากจนทุกข์ทรมานนั้น เหตุใหญ่ของมันคือเรามีตัวของเรา เราเริ่มต้นมาจากความเกิด ถ้าเราไม่มาเกิด ความทุกข์เพราะความยากจนจะมีได้อย่างไร

ความสุขของชาวโลกโดยทั่วไปอยู่ที่ความร่ำรวย คนที่เกิดมามีบ้านเรือนอยู่ มีอาหารบริโภคสมบูรณ์ มีสมบัติเงินทอง มียวดยานพาหนะ ชาวโลกยกย่องว่าเป็นผู้มีความสุข

หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาถือว่า ทุกคนที่เกิดมาจะยากดีมีจน จะต่ำต้อยน้อยศักดิ์ หรือจะมีอำนาจวาสนาสักเพียงใดก็ตาม ล้วนแต่มีชีวิตอยู่บนพื้นฐานแห่งความทุกข์ด้วยกันทั้งสิ้น เพราะทุกคนต่างมีร่างกายอันเป็นก้อนแห่งความทุกข์เหมือนกัน

การที่บุคคลมีความรู้สึกว่ามีความสุขอยู่บ้างบางเวลานั้นเป็นเพียงความทุกข์อันเป็นพื้นฐานของชีวิตถูกปิดบังไว้ชั่วคราวเท่านั้น ไม่ต่างอะไรกับถ่านไฟที่ถูกกลบไว้ด้วยขี้เถ้า ความจริงยังมีไฟที่ถ่านยังครุ-

กรุ่นอยู่ตลอดเวลา

คนจน ทำให้มีความรู้สึกว่าทุกข์มาก เพราะวัตถุเครื่องปิดบังความทุกข์มีน้อย จึงทำให้เห็นความทุกข์ได้ชัด

คนมั่งมี มีความรู้สึกว่ามีความทุกข์น้อย เพราะเขามีวัตถุอุปกรณ์ปิดบังความทุกข์ได้มาก

เพราะความเข้าใจผิดว่า ความสุขในชีวิตนี้ยังมี ทุกคนจึงดิ้นรนเพื่อให้พ้นความทุกข์ เพื่อต้องการความสุข โดยมองเห็นความสุขคอยอยู่เบื้องหน้าร่ำไป แม้จะพยายามเข้าหาจุดแห่งความสุขวันแล้ววันเล่าก็ไม่อาจจะพบความสุขสมตามความปรารถนา

จะหนีความทุกข์ได้อย่างไร ในเมื่อตัวของเรามันเป็นก้อนความทุกข์เสียเองแล้ว เมื่อเราอยู่มันก็อยู่ เมื่อเราไปมันก็ไป

ตราบใดที่เรายังตกอยู่ใต้สังสารวัฏฏ์ จะต้องพบกับความจริงของชีวิตดังกล่าวนี้ทุกรูปทุกนาม

พระพุทธศาสนาสอนให้รู้จักความจริงของชีวิต แต่ชาวโลกส่วนมากยังชอบของปลอม

ชีวิตนี้ไม่มีอะไร นอกจากความทุกข์

หอธรรม

3 กรกฎาคม 2507

ชีวิตคือการต่อสู้

โดย...พระธรรมดิลก (จันทร์ กุสโล)

ทุกคนคงจะเคยได้ฟังเสียงเด็กที่คลอดออกมาใหม่ ๆ เสียงแรกที่เราได้ยินคือเสียงร้องไห้ เด็กที่คลอดออกมาใหม่ ๆ ไม่เคยส่งเสียงหัวเราะให้เราฟัง แสดงว่าชีวิตที่ออกมาสู่โลกนี้จะต้องต่อสู้ สิ่งแรกที่เด็กจะต้องต่อสู้คือดินฟ้าอากาศ ความร้อน ความหนาว หากร่างกายแข็งแรงต่อสู้กับธรรมชาติได้ก็มีชีวิตอยู่ต่อไปได้

ธรรมชาติย่อมแฝงไว้ทั้งคุณและโทษ มนุษย์จะมีชีวิตอยู่ได้ต้องอาศัยธรรมชาติ คือ มีอากาศหายใจ มีความร้อนให้ความอบอุ่น มีน้ำให้ดื่ม มีอาหารให้บริโภค

ในขณะเดียวกัน ภัยอันตรายที่แฝงมากับธรรมชาติก็มีอยู่มากมาย เช่น ฝนตกมากน้ำหลากมาทำให้น้ำท่วมบ้าน ท่วมไร่ท่วมนา เป็นอันตรายต่อชีวิต ทำให้ข้าวปลาอาหารเสียหาย

ถ้าพายุพัดมาอย่างแรง ทำให้อาคารบ้านเรือนหักพัง ทำอะไรขาดความระมัดระวัง ทำให้เกิดไฟไหม้บ้านเรือน

ชีวิตจะขาดธรรมชาติไม่ได้ แต่ชีวิตที่จะอยู่กับธรรมชาติได้จะต้องเป็นชีวิตที่ต่อสู้ คือ จะต้องมีความคงทนแข็งแรงและมีความระมัดระวังให้พ้นจากภัยธรรมชาติ นอกจากจะต่อสู้กับภัยธรรมชาติแล้วยังจะต้องต่อสู้เพื่อความอยู่ดีกินดี เนื่องจากโลกกำลังเจริญก้าวหน้า สิ่งของทุกอย่างมีปริมาณเพิ่มขึ้น จำนวนพลโลกเพิ่มขึ้นทุกวินาที การทำมาหากินต้องยื้อแย่งแข่งกัน ขึ้นรถลงเรือก็จะยัดเยียดเบียดเสียดกันขึ้นลง คนที่เกรงใจให้โอกาสคนอื่นกลับกลายเป็นคนโง่ เป็นฝ่ายเสียเปรียบ คนที่หน้าด้านฉวยโอกาสกลับเป็นคนฉลาด เป็นฝ่ายได้เปรียบ จะเข้าโรงเรียนจะต้องสอบแข่งขันแสดงความดีเด่น เรียนจบแล้วจะเข้าทำงานก็ต้องแข่งขันกันอีก ได้งานทำแล้วยังจะต้องแข่งขันกันเพื่อเกียรติยศชื่อเสียง ถ้ามิฉะนั้นจะเป็นคนล้าหลัง จะยกเท้าก้าวย่างไปทางไหน จะมองไปในทางทิศใด จะพบแต่เรื่องที่จะต้องต่อสู้กันทั้งสิ้น

การต่อสู้ที่หนักยิ่งของชีวิต คือ การต่อสู้เพื่อความดี พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า "จงชนะความชั่วร้ายด้วยความดี" คนดีคนชั่ว ความดีความชั่ว เป็นของคู่กัน เหมือนมืดกับสว่าง ดำกับขาว

จะทำสว่างให้มืดจะทำขาวให้ดำ เป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย แต่จะทำมืดให้สว่างจะทำดำให้ขาว เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก การต่อสู้เพื่อความดีเด่น ก็เช่นกัน

การทำความดีเป็นการทวนกระแส เหมือนพายเรือทวนน้ำ จะต้องออกกำลัง จะต้องมีความรอบครอบ

ในโลกนี้ คนชั่วมีมากกว่าคนดี จึงมีกำลังถ่วงให้เห็นชั่วเป็นดี เห็นผิดเป็นถูกอยู่เสมอ เช่น เห็นว่าคนฉ้อโกงเป็นคนฉลาด เห็นคนที่มั่งมีเป็นคนมีเกียรติ คนที่ทำความดี มีความซื่อสัตย์สุจริตกลับเป็นคนโง่ เป็นคนไร้เกียรติ

คนที่จะทำความดี จะต้องมีชีวิตอยู่ด้วยการต่อสู้ ต่อสู้กับสังคมที่มีความเป็นอยู่เหลื่อมล้ำต่ำสูง ต่อสู้กับอารมณ์ฝ่ายต่ำที่ทำให้จิตใจตกไปอยู่ในอารมณ์ฝ่ายชั่ว

การต่อสู้กับอารมณ์ฝ่ายต่ำนี้แล เป็นการต่อสู้ที่ยิ่งใหญ่ เพราะเมื่อชนะอารมณ์ฝ่ายต่ำได้แล้วชื่อว่าชนะได้ทุกอย่าง

ขอท่านทั้งหลายจงมีชีวิตเป็นอยู่เพื่อต่อสู้กับความชั่ว และสั่งสมความดีต่อไปเถิด

หอธรรม

30 เมษายน 2507

ความสุขอยู่ที่ไหน

โดย...พระธรรมดิลก (จันทร์ กุสโล)

บรรดาสรรพสัตว์ทั้งหลาย ทั้งมนุษย์และสัตว์เดียรัจฉาน จะต่างกันโดยฐานะใดก็ตาม ต่างก็ปรารถนาความสุขด้วยกันทั้งสิ้น ความสุขที่ต้องการปรารถนากันนี้ที่อยู่ของมันอยู่ที่ไหน ? คำตอบในเรื่องนี้คงจะมีต่างๆ กัน ตามความรู้สึกนึกคิดที่ตนพอใจ แต่ส่วนใหญ่ของคำตอบคงจะไปรวมจุดอยู่ที่ความร่ำรวย เพราะอำนาจของความร่ำรวย

สามารถจะบันดาลทุกสิ่งทุกอย่างให้ได้ เพราะบรรดาสิ่งตระการตาทั้งหลายที่มีอยู่ในโลกนี้เป็นสิ่งที่บันดาลขึ้นมาด้วยอำนาจของเงิน

บ้านที่ใหญ่โตโอ่โถง ก็เป็นผลสืบเนื่องมาแต่เงิน รถเก๋งคันงามที่วิ่งกันอยู่ขวักไขว่ก็ได้มาจากเงิน เพชรนิลจินดา เสื้อผ้าอาภรณ์อันสวยงาม ก็เพราะมีเงินเป็นเหตุ คนที่ได้รับเกียรติในสังคมก็คือคนที่มีเงิน มีคำกลอนกล่าวถึงอำนาจเงินว่า

ในมนุษย์สุดดีที่มีทรัพย์
เขาย่อมนับว่าเลิศเชิดสมัย
จะยกเท้าก้าวย่างไปทางใด
คนทั่วไปเกรงขามเพราะนามดัง

ตามคำกล่าวทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่า เงินสามารถจะดลบันดาลทุกอย่างให้ จึงน่าจะตอบปัญหาได้ว่า ความสุขอยู่ที่เงิน หรือ ความสุขอยู่ที่ความร่ำรวย แต่ถ้าจะคิดให้ลึกลงไปกว่านี้จะพบความจริงว่า คำตอบนี้หาใช่เป็นคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์ไม่ เพราะอะไร ? เพราะว่าบางคนนอนร้องไห้อยู่บนบ้านที่ใหญ่โตโอ่โถงก็มี บางคนนั่งอยู่บนรถเก๋งคันงามด้วยความทุกข์ระทมขมขื่นก็มี บางคนแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าอาภรณ์อันสวยงาม ประดับด้วยเพชรนิลจินดาอันหรูหรา แต่ในใจร้อนระอุแทบระเบิดก็มี

ดังนั้น เงินทองหรือความร่ำรวยจึงหาใช้แดนแห่งความสุขเสมอไปไม่ คนที่ไร้ทรัพย์ หาใช่ว่าจะเป็นคนไร้ความสุขเสมอไปไม่

คนที่มีทรัพย์แต่ไร้คุณธรรม มีความทุกข์ยิ่งกว่าคนที่ไร้ทรัพย์แต่มีคุณธรรมก็มีอยู่ไม่น้อย ความสุขและความทุกข์ไม่ได้อยู่ตรงที่ว่ามีทรัพย์หรือไม่มีทรัพย์ แต่ความสุขและความทุกข์อยู่ตรงที่มีคุณธรรม

หรือไม่ต่างหาก เงินทองทรัพย์สมบัติเป็นของกลาง ทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของ ปัญหาสำคัญขึ้นอยู่กับความเป็นเจ้าของ คือ ก่อนที่เราจะเป็นเจ้าของเงินทองนั้น เราจะเป็นด้วยอาการอย่างไร ถ้าแสวงหามาได้ด้วยน้ำพักน้ำแรงด้วยสติปัญญากำลังความสามารถในทางสุจริต เงินทองที่ได้มานั้นเป็นของบริสุทธิ์สะอาด เงินทองที่บริสุทธิ์สะอาดนี้แลจะเป็นพื้นฐานเสริมสร้างความสุข และความสุขจึงอยู่ที่คุณธรรม

เมื่อเป็นเจ้าของเงินทองที่บริสุทธิ์สะอาดแล้วต้องทำใจให้พอดีกับฐานะที่ตนเป็นอยู่ เพราะความมั่งมีของคนเราไม่เหมือนกัน บางคนมีมาก บางคนมีน้อย ความสุขย่อมมีได้ตามฐานะ

ถ้าจะหาความสุขตามความอยากแล้ว ย่อมจะหาไม่ได้ในชั่วชีวิตนี้ หรือแม้ในชีวิตไหนๆ ก็ตาม เพราะที่สุดของความอยากไม่มี

ผู้ที่แสวงหาความสุขจากความอยาก จะไม่ต่างอะไรกับผู้ที่วิ่งจับเงาของตัวเองในที่แจ้ง

หอธรรม

29 กรกฎาคม 2507

ความจริงของโลก

โดย...พระธรรมดิลก (จันทร์ กุสโล)

พระพุทธองค์ตรัสไว้ในธรรมนิยามสูตรว่า "ตถาคต" จะเกิดขึ้นหรือไม่ก็ตาม ความไม่เที่ยง ความเป็นทุกข์ และความเป็นอนัตตา เป็นธรรมชาติธรรมดาที่มีอยู่แล้ว หาใช่เป็นสิ่งที่พระองค์ปรับปรุงตกแต่งขึ้นไม่ พระองค์เป็นเพียงผู้ค้นพบเท่านั้น สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกนี้ แม้จะมีประเภทต่าง ๆ กัน คือ เป็นต้นไม้ ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง ทุ่งนา บ้านเรือน

มนุษย์และสัตว์ก็ตาม ต้นไม้จะแยกประเภทออกไปอีกมากมายหลายร้อยอย่าง มนุษย์และสัตว์ก็มีประเภทนับไม่ถ้วน

ทุกสิ่งในโลกจะมีประเภทมากมายอย่างไรก็ตาม ย่อมมีลักษณะเหมือนกัน คือ เปลี่ยนแปลงไปไม่หยุดยั้ง ทนอยู่ตามสภาพเดิมไม่ได้ ไม่เป็นสิทธิของผู้ใด ไม่มีใครบังคับให้อยู่ในอำนาจได้

ทุกสิ่งในโลกเป็นสิ่งที่มีอยู่เป็นอยู่ชั่วคราวเท่านั้น ทั้งๆ ที่ความเป็นจริงเป็นอยู่เช่นนี้ คนส่วนมากก็ปล่อยความจริงให้ผ่านไปโดยไม่มีความหมาย นอกจากไม่ทำความหมายแล้วกลับทำความรู้สึกตรงข้าม คือ มีความสำคัญผิดคิดว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้เป็นของตนจริงๆ ตนมีอำนาจเหนือสิ่งนั้นๆ จะเห็นตัวอย่าง เช่น คนที่มีอำนาจปกครองบ้านเมืองขณะที่มีตำแหน่งหน้าที่ก็ดูประหนึ่งว่าทุกอย่างเป็นของเขา แต่ก็มีได้เป็นได้ชั่วระยะหนึ่งเท่านั้น ก็ต้องเปลี่ยนสภาพตกไปเป็นของคนอื่นต่อไป ถ้าทุกคนยอมรับความจริงดังที่ได้กล่าว ไม่เอาจริงเอาจังกับโลกจนเกินไป โลกก็จะสงบสุขกว่าที่เป็นอยู่นี้อย่างแน่แท้

ความจริงการที่ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้เป็นสมบัติกลาง ไม่เป็นของท่านผู้ใดโดยเฉพาะ นับว่าธรรมชาติให้ความเป็นธรรมอย่างเหมาะสมแล้ว ถ้าสมมติว่าทุกคนที่เกิดมาต่างก็มีสิทธิในสมบัติของตนที่มีอยู่จริงๆ ตายแล้วก็เอาไปด้วยได้ ท่านผู้อ่านลองคิดดู พวกเราที่เกิดมาภายหลังจะมีสมบัติอะไรให้ใช้ จะมีของอะไรให้กิน ที่พวกเรามีอยู่มีกินก็เพราะพวกที่ตายไปก่อนทิ้งทุกสิ่งทุกอย่างไว้ จึงควรดีใจและยอมรับความจริงข้อนี้

โลกนี้เป็นอยู่ได้ด้วยการเปลี่ยนแปลง ดูตัวอย่างง่ายๆ จากตัวของเราเอง ที่เรามีชีวิตอยู่ได้เพราะมีการเปลี่ยนแปลงในร่างกายของเรา

อยู่ตลอดเวลา สูดเอาลมหายใจใหม่เข้าไปแล้วถ่ายเทเอาลมหายใจเก่าออกมา รับประทานอาหารใหม่เข้าไปถ่ายเอาอาหารเก่าออกมา ตลอดถึงผมขนเล็บฟันหนังและอวัยวะส่วนอื่น ๆ ล้วนแต่มีการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงอยู่ทั้งสิ้น

แม้แต่วัตถุธาตุต่างๆ เช่น ต้นไม้ ภูเขา แผ่นดิน ก็เช่นกัน แต่เนื่องจากวัตถุบางอย่างเป็นของใหญ่การเปลี่ยนแปลงใช้ระยะกาลเวลายาวนาน เช่น ภูเขา แผ่นดิน ทำให้เรามีความรู้สึกเหมือนไม่มีอาการเปลี่ยนแปลง แต่ความจริงแล้วทุกสิ่งทุกอย่างตกอยู่ในกฎของธรรมดาทั้งสิ้น คือ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ปรวนแปรในท่ามกลาง และเสื่อมสลายไปในที่สุด

เราจะเห็นได้จากความเสื่อมความเจริญของบ้านเมือง บ้านเมืองบางแห่งเป็นเมืองร้าง ทิ้งซากปรักหักพังให้เห็นว่าเคยเป็นบ้านเมืองที่เจริญมาแล้ว

เท่าที่ยกมานี้ เพื่อชี้ให้เห็นว่า มนุษย์ สัตว์ และวัตถุทุกอย่างในโลกเป็นอยู่ด้วยการเปลี่ยนแปลง ไม่มีสิ่งใดที่จะเที่ยงแท้แน่นอนแม้แต่อย่างเดียว

ความจริงข้อนี้เป็นสิ่งที่มีอยู่ประจำโลก เป็นกฎความจริงที่แน่นอนหามีผู้ใดบัญญัติแต่งตั้งไม่ พระพุทธองค์เป็นเพียงผู้ค้นพบและนำมาสั่งสอนเท่านั้น

หอธรรม

29 พฤษภาคม 2507

การเก็บอารมณ์

โดย...พระธรรมดิลก (จันทร์ กุสโล)

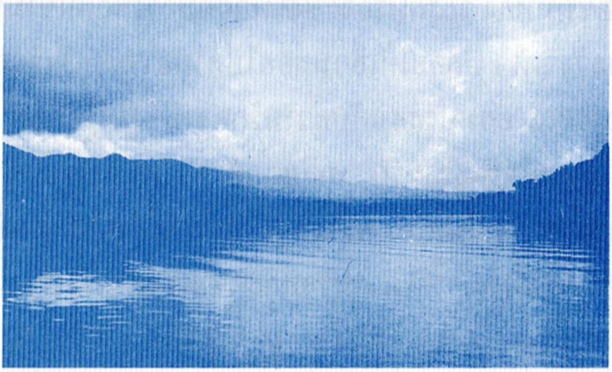

คำว่า "อารมณ์" แปลว่า เครื่องยึดเหนี่ยวของจิตใจ เช่น รูป ที่เราเห็น ถ้าเราพอใจก็ยึดเหนี่ยวใจเราให้เกิดความรัก ถ้าไม่พอใจก็ยึดเหนี่ยวใจเราให้เกิดความชัง แม้ เสียง กลิ่น รส สัมผัส ก็เหมือนกัน ที่ทำให้เราเกิดความรัก ความชังเรียกอารมณ์ทั้งสิ้น เพราะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้ติดอยู่ หรือพูดง่าย ๆ ว่า ความรู้สึกนึกคิดแห่งจิต

ใจขณะหนึ่ง ๆ ชื่อว่า "อารมณ์"

จิตใจของเราจะร่าเริงแจ่มใส หรือจะสร้อยเศร้าเหงาหงอยก็เพราะอารมณ์ที่เข้ามาผสม ปรกติจิตใจเดิมเป็นกลาง ๆ คือไม่รักไม่ชัง ความรักความชังเกิดขึ้นทีหลัง จะรักหรือจะชังขึ้นอยู่กับอารมณ์ที่เข้ามาผสม ผู้ที่ไม่สำรวมระวังจิตใจ ปล่อยให้เลื่อนลอยไปตามอารมณ์ ที่เรียกว่าตกเป็นทาสของอารมณ์ ย่อมประสบกับความรักความชังไม่รู้จักจบ

คนส่วนมากมักพอใจในความรัก เกลียดกลัวความชังเพราะเข้าใจว่า ความรักเป็นที่มาของความสุข ความชังเป็นที่มาแห่งความทุกข์ ตามหลักคำสอนในทางศาสนาถือว่า ความรักและความชังเป็นที่มาของความทุกข์ได้เท่า ๆ กัน

ชาวโลกถือเอาความพอใจเป็นเครื่องหมายของความสุข ความไม่พอใจเป็นเครื่องหมายของความทุกข์ ซึ่งผิดต่อหลักธรรมในทางศาสนา

หลักธรรมในทางศาสนาถือว่า ทั้งอารมณ์รักและอารมณ์ชังต่างก็เป็นความไม่พอดีของจิต คือ ทำให้จิตเปลี่ยนแปลง ไม่ตั้งอยู่ตามสภาพปรกติ มีอาการหวั่นไหว ขึ้นๆ ลงๆ จะเรียกอาการของจิตเช่นนี้ว่าเป็นความสุขไม่ได้

จิตที่เป็นสุขต้องเป็นจิตที่สงบ ไม่มีอารมณ์ใดๆ เข้ามาก่อกวนให้วุ่นวาย เหมือนกับน้ำที่ใสสะอาด ตั้งอยู่ในสภาพที่สงบไม่มีคลื่นลมเข้ามาก่อกวนให้หวั่นไหวได้

เพราะความเข้าใจว่า สิ่งที่ชอบใจเป็นความสุข สิ่งที่ไม่ชอบใจเป็นความทุกข์ คนส่วนมากจึงพยายามแสวงหาสิ่งที่ชอบใจ เมื่อได้มาแล้วก็หวงแหนเก็บเข้าไว้ ขณะเดียวกันก็พยายามเกลียดกันสิ่งที่ไม่ชอบใจ เมื่อไม่สมใจก็เกิดความเคียดแค้น

ความหวงแหนสิ่งที่ชอบใจ และความเคียดแค้นเกลียดชังสิ่งที่ไม่ชอบใจนี้แล เรียกว่า การเก็บอารมณ์

เมื่อสั่งสมเก็บไว้มาก ถ้าสมใจก็รัก ถ้าไม่สมใจก็เกลียด ก็จะระเบิดออกมาเป็นความอาฆาตมาดร้าย ทะเลาะวิวาท ทำลายล้างผลาญ ซึ่งกันและกัน

เมื่อทำลายคนอื่นไม่ได้ก็หันมาทำลายตนเอง กินยาตายบ้าง กระโดดน้ำตายบ้าง นี้คือโทษของการเก็บอารมณ์

พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า "สิ่งที่เกิดแล้ว มันก็ดับไปแล้ว ที่เข้าใจว่ายังอยู่ เพราะเราเก็บมันไว้เองต่างหาก"

อย่าเก็บอารมณ์ไว้เลย หนักใจเปล่าๆ

หอธรรม

9 พฤษภาคม 2507

หลักใจ

โดย...พระธรรมดิลก (จันทร์ กุสโล)

"หลัก" หมายถึงสิ่งที่ปักไว้เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เช่น สะพานที่แคบ จะต้องมีหลักปักไว้ทำราวให้ยึดเหนี่ยว เดินข้ามไปได้สะดวก เขตแดนของบ้านเมืองก็จะต้องมีหลักปักไว้เพื่อให้รู้พรมแดนว่าใครมีสิทธิครอบครองได้แค่ไหน ถนนก็จะมีหลักกิโลเมตรบอกระยะทางให้รู้ว่าใกล้ไกลเพียงใด การเรียนก็จะต้องมีหลักสูตรกำหนดไว้ให้รู้ว่าชั้น

ประถม มัธยม อุดมศึกษา

เรื่อง "หลัก" ยังมีความจำเป็นที่จะต้องนำไปใช้ประกอบกับสิ่งอื่น ๆ อีกมากมาย ผู้รู้ผู้ฉลาดทั้งหลายทำอะไรย่อมไม่ทิ้งหลัก จะต้องมีหลักเป็นที่ยึดเหนี่ยวอยู่เสมอ

เจ้าบ้านผ่านเมืองสมัยโบราณที่ทำการสร้างบ้านเมือง ท่านก็สร้างเสาหลักเมืองไว้ตรงใจกลางเมือง ความมุ่งหมายก็เพื่อเป็นหลักชัยให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน หรือจะตีความหมายให้เป็นคำสอนว่า ทำอะไรให้มีหลักก็ได้

คนที่ทำอะไรหละหลวม มักง่าย เอาแต่ได้ ขาดความละเอียดรอบครอบ ท่านเรียกว่า คนหลักลอย หรือคนไม่มีหลัก มักจะพลาดพลั้งเสียหาย ทำให้เกิดความลำบากยากใจในภายหลัง

หลักที่ยกมาแสดงนี้ เป็นหลักภายนอก ยังมีหลักภายในอีกอย่างหนึ่ง คือ หลักใจ

ใจของคนเรานี้ต้องมีหลัก ถ้ามิฉะนั้นใจจะหาขอบเขตไม่ได้ จะนึกคิดตามใจชอบ ไม่มีขอบเขตจำกัดว่าควรหรือไม่ควร

ธรรมชาติของใจท่านกล่าวว่า เป็นธรรมชาติที่กวัดแกว่งดิ้นรน ถ้าจะเปรียบกับคนก็เหมือนกับเด็กที่ไร้เดียงสา มีกิริยาซุกซน ไม่อาจอยู่ในอิริยาบถหนึ่งได้นาน ๆ ถ้าจะเปรียบกับสัตว์ก็เหมือนกับลิง ธรรมชาติของลิงวิ่งวุ่นอยู่ไม่สุข กระโดดโลดเต้นอยู่ตลอดเวลา ถ้าจะเปรียบเหมือนปลาก็เหมือนกับปลาที่ถูกจับโยนมาไว้บนบก มันจะดิ้นรนกลับไปหาน้ำ

ใจของคนเราก็เหมือนกัน จะให้อยู่นิ่ง ๆ โดยไม่คิดไม่นึกอะไรย่อมเป็นไปได้ยาก จะต้องมีอารมณ์ให้นึกคิดอยู่ตลอดเวลา ถ้าใจไม่มี

หลักก็จะตกไปอยู่ใต้อำนาจของอารมณ์ฝ่ายต่ำ ทำให้เกิดความทุกข์เดือดร้อนในภายหลัง ดังนั้น ใจจึงต้องมีหลัก

อะไรเล่าเป็นหลักของใจ ?

หลักของใจ คือ "ธรรมะ" คนที่ทำอะไรปล่อยให้ใจตกอยู่ใต้อำนาจของกิเลส เช่น เวลาจะทำงานก็มักจะอ้างว่าร้อนนัก หนาวนักแล้วไม่ทำงาน ชื่อว่า ตกอยู่ในอาการของกิเลสคือความเกียจคร้าน การที่จะเอาชนะกิเลสตัวนี้ได้ต้องอาศัยหลักใจคือ ความเพียร

ความเพียรมีลักษณะตรงกันข้ามกับความเกียจคร้าน ไม่ยอมท้อถอยเบื่อหน่าย หนักเอา เบาสู้ ไม่เห็นแก่ร้อนแก่หนาว

คนที่ทำอะไรขาดความรอบครอบ มีความประมาทชะล่าใจเป็นเจ้าเรือน ชื่อว่าตกอยู่ใต้อำนาจของกิเลสคือความประมาทมัวเมา จะเอาชนะกิเลสประเภทนี้ได้ต้องอาศัยหลักใจคือ สติ

สติ แปลว่า ความระลึกได้ ความรอบคอบ ความสำรวมระวัง

ธรรมะอื่นๆ ที่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าแต่ละข้อล้วนแต่เป็น หลักใจได้ทั้งนั้น เพราะใจที่มีธรรมะย่อมเป็นใจที่มีเหตุผล มีความรอบคอบอดทน คอยสำรวมระวังตนอยู่เสมอ ไม่ยอมให้ตกลงไปอยู่กับอารมณ์ฝ่ายต่ำ

ดังนั้น ธรรมะจึงเป็นหลักของใจ เมื่อใจมีหลักแล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์โทษ โดยประการทั้งปวง

หอธรรม

12 มิถุนายน 2507

ความรู้สึกเมื่ออยู่โรงพยาบาล

พ่อเริ่มมี ตอนหงอสิก
2 อาทิตย์ แต่เมื่อคืนที่แล้ว
หลังจากอาบน้ำอุ่น และเริ่ม
มีอาการหนักขึ้น ไหนักขึ้น จนนอน
ไม่ได้ เดินไม่ได้ เกือบตลอดคืน
ตุ้ย เอามาหาหมอ ได้รับความ
ไมตตา กรุณา จากหมอและ
พยาบาล เป็นอย่างดียิ่ง จึงทำให้
กำลังใจ พ่อดีขึ้นเรื่อยๆ จึง
ขอขอบพระคุณ มากคับ
/ /
พ่อ

วันแรกที่เข้าโรงพยาบาล 26 ธันวาคม 2539

พยายามจะเล่าอาการก่อนมาโรงพยาบาลให้คุณหมอ เนื่องจากตนเองพูดไม่ได้

พี่ชายที่แสนดี

ลุงรู้สึกว่าจะตายอ้าย พัดไป ได้
หายแล้ว เขาส่ง แล้วรีบกลับมา อาบน้ำ
อาบน้ำแล้ว เกิดแน่นหน้าอก หายใจไม่
ค่อยได้ นอนก็ไม่ได้ เดินก็ไม่ได้
นั่ง ก.ม. พอได้

จากลุง

ลูกมาเหนื่อย ไปพักผ่อน
ก่อนก็ได้ พยาบาล หมอ ก็อยู่
เอาใจใส่ พ่อดีที่สุด

มีใจห่วงใยคนอื่น นี่แหละ พ่อวิวัฒน์ ชัยรัต

ผู้ป่วยที่กำกับทั้งหมอและพยาบาล

ยิ้มเท่านั้นครองโลก!

ให้กำลังใจตัวเอง หรือต้องการอ้อนหมอคะ

ขอให้ลูก หลาน ทุกคนจงมีสุข
สวัสดี มีโชคลาภ
พระพุทธเจ้าตรัสไว้เมื่อ2500
กว่าปีว่า
มาตาปิตุ อุปัฏฐานัง เอตัมมัง
คลมุตตมัง
การอุปถัมภ์ดูแลบิดามารดาเป็น
มงคลอย่างยิ่ง

คำอวยพรให้ลูกหลาน ครั้งสุดท้าย

๕ มิถุนายน ๒๕๔๐

* * * * *

<u>ภาคเช้า</u> ลักษณะอาการณ์ร่างกายปกติ ลุกนั่งกินข้าว

หยิบยากินเอง อย่างสบาย

08.30น. ย้ายเข้ารักษา ณ. ศูนย์บริการสุขภาพพิเศษ มข.

ตามหนังสือที่ สั่งตัวที่ สธ.0032/2992

ล.ว. 4 มิ.ย. ๔๐

9.40. คุณหมอทั้งพลังมาดูแผลผ่าตัดที่<u>แขน</u>

11.น. สนทนาพูดคุยหลายต่อหลายเรื่อง

- เรื่องงานทำบุญกับชาวหิน
- เรื่องรถยนต์
- เรื่องการเงิน
- เรื่องลูกลูก
- คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า มงคล 38 หัวข้อ.

ที่สุด รับเข้าปักบ้าน ที่อุ่มอีโบทาง

แสดงว่ายังเบลอ

การรับท่าย อ. = 1111

18.15น. คุณหมอศิริรัตนามาบอกให้พ่ออยู่ต่อ

ยอมเชื่อฟังดี

17.00น. ดร.ชรินทร์ รัตพ์ ส.ส. เปลว มาเยี่ยม
พร้อมกับ ตุ่ย และจิ๋ว.

19.40น. พ่อเล็ก เสาวดี และแม่เล็ก จันทรดี
จอมภักดิ์ มาเยี่ยม. คุยกันอย่างสนิทใจ
ถึง 21.15น. กลับ
ขอแม่เล็ก ยำผักเชือกให้ด้วย

21.30น. พ่อนอนสวดมนต์ไหว้พระ อาราธนาศีล
รับศีล. ได้ลองดูตัว ความจำได้ดีมาก.
ครบ ว่าคำบังสุกุลตัวเอง
24.30น. เริ่มมีอาการทาง ระบบปัสสาวะ มีอาการปวดเบ่ง
ปัสสาวะซึมออกตามสาย ปวดตลอดเวลา
ตามหมอมาเปลี่ยนสาย ดีขึ้นหลับได้.
ถึง 05น. เริ่มมีอาการ รายงานแพทย์เวร มาดูอาการ
ก็ยังไม่ดีขึ้น

กลุ้ม .เอ็นดูรแคมแคร์

[illegible]

ป่วย ตั้งแต่เดือนมีนา ที่ ๒๖
ขับไว พูดหลัง ครั้งนี้
ขันดาดบ ครั้งแล้ว ดูดความไว้
ตัวลอก 5 ครั้ง
เป็นวากดดที่ล่าดอ

26 พ.ค. 40
06.35 น.

17.45 น.
หลวงพ่อประยูร
ติดตามมาเยี่ยมพ่อ
ถึง 18. นอนหลับ.

พูดไม่ได้ แต่เขียนได้นะ

ระหว่างฟ้า

ผีสางเทวดา ไม่ได้ฝากมาก

พูด

พ่อไม่บอก

ห้อกังว

~~เลือแต่ ปู่ แม่ และวิญญาณ ปู่ย่า~~ !

พ่อ!: เรื่องท่อช่วยหายใจ หมอ ภิพล!

หมอ แพร์ดา ขอขอบคุณ

หมอสิเรก บอกอีกครั้งนะคะ ขอบใจนะ

จาก เจ้ากรณ์

ไม่ใช่ ผีสางเทวดา คำสั่ง คุณนายเล็ก (จิ๋ว)

ยามดึก นอนไม่หลับ
เขียนรูปไม่ออก
ทำอะไรหรือจะคอย
แต่ผู้เดียว

สัญญาอเคล่านะเนี้ย

ฟ้าไม่มี ดาว
ดวง จันทร์ไม่มีดาว
แม่อยู่ใกล้ พ่อ [illegible]

24น. ของที่ 19 มิ.ย. 40

แม่รักพ่อที่สุด
00.50 ในโลก

หัวใจนักกลอนจนหยดสุดท้าย

พ่อเจ้า
น้อยขอพ่อเอ็นดูน้อย
พ่องเน้อเจ้า
1. อย่าดึงดันเอาผ้าออก
2. อย่าแกะ ชักท่อหายใจ
ถ้าหายใจด้วยตนเองได้
หมอจะเอาออกให้ ขออดทน
ประเสริฐ 29 พ.ย.๔๐

ก็มันรำคาญเน๊าะ

ในชีวิตของพ่อนี้ ตั้ง
แต่หนุ่มจนแก่ชรา พ่อถือว่า
คุณหมอ และคุณพยาบาล เป็นปูชนีย
บุคคล ของพ่อ ที่พ่อเคารพ และเชื่อ
ปฏิบัติตามทุกอย่าง
พ่อ

นี่แหละคุณพ่อวิวัฒน์ ชัยรัต

รายนามพวงหรีด

1. ผังเมืองจังหวัดลำปาง
2. ฝ่ายตรวจสอบวิเคราะห์
3. ฝ่ายวิศวกรรม สชป. 1
4. ทิพย์มงคลการช่าง
5. อรวรรณ วงษ์พันธุ์ ประชาสัมพันธ์ สชป.1
6. งานปฏิบัติการ ฝ่ายช่างกล
7. ผู้อำนวยการสำนักงานชลประทานที่ 1
8. สมจิตต์ - ศศิธร ตากสกุล
9. วันชัย - วิไลลักษณ์ บุณยสุรัตน์ เทศบาลนครเชียงใหม่
10. โรงเรียนเทศบาลวัดป่าแพ่ง
11. กองการศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่
12. โรงเรียนดาราวิทยาลัย, สมาคมนักเรียนเก่า ร.ร.ดาราวิทยาลัย และ สมาคมผู้ปกครองและครู ร.ร.ดาราวิทยาลัย
13. ดร.วิชัย วงศ์ไชย และครอบครัว วงศ์ไชย
14. เจ้าหน้าที่ศัลยกรรมฉุกเฉิน
15. คณะครู-อาจารย์กลุ่มช้างสามสี
16. คณะครู-อาจารย์ ร.ร.ชุมชนเทศบาลวัดศรีดอนไชย
17. ข้าราชการและลูกจ้า สำนักงานผังเมือง จ.ชลบุรี
18. ส.ส.ดร.ชรินทรัตน์ พุทธปวน
19. ร.ร.เทศบาลวัดศรีสุพรรณ
20. ฝ่ายช่างกล สชป.2
21. งานพัสดุสำนักงานชลประทานที่ 1
22. ชมรมวิทยากรลูกเสือชาวบ้านเทศบาลนครเชียงใหม่

23. ศม พจนารถ
24. งานสำรวจฝ่ายวิศวกรรม สชป.1
25. จนท.ศัลยกรรมอุบัติเหตุ
26. คณะข้าราชการและลูกจ้าง สนง.ผังเมือง จ.ลำพูน
27. ชมรมกอล์ฟสายสัมพันธ์
28. ครอบครัวไอศครีมป่าตัน
29. เจ้าหน้าที่ ICUS
30. โรงเรียนเมตตาศึกษา
31. ชมรมศิษย์เก่า ร.ร.เมตตาศึกษา
32. สมศักดิ์ เรืองไวทย และครอบครัว
33. ส่งสุข ภัคเกษม
34. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สนง.ชลประทานที่ 1
35. คณะครูอาจารย์ ร.ร. วัดพวกช้าง
36. คุณปู่และหลาน ๆ
37. หจก. สรสิทธิกลการเชียงใหม่
38. ดร.ประพันธ์ ธรรมโชติ และครอบครัว
39. คณะครูโรงเรียนป่าตัน
40. ยุพราช-ปรินส์-มงฟอร์ต “รุ่นเสาหิน”
41. คณะนักเรียน ร.ร.วัดป่าตัน
42. คณะครู-นักเรียน ร.ร.ธรรมราชศึกษา
43. คณะครูโรงเรียนวัดสวนดอก
44. ศิริชัย - ดวงสมร เจียมวิจักษณ์
45. โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่
46. หจก. ปิงพาณิชย์
47. นายอนุกูล สรวิสูตร ชศพ. ห้วยฮ่องไคร้
48. นายชาญน้อย คำผัน และคณะเจ้าหน้าที่ช่างกล ศูนย์ศึกษาห้วยฮ่องไคร้
49. P.R.C. Reminder ’ 68

50. คณะครูโรงเรียนวัดท่าสะต๋อย
51. โรงเรียนบ้านปางไฮ อ.แม่ริม
52. สื่อสาร สปช.1
53. หน่วยฯ 2 ปก.รถ.1
54. โครงการชลประทาน จ.ลำพูน
55. คณะครู-อาจารย์ ร.ร.เทศบาลวัดเกตการาม
56. ชมรมข้าราชการบำนาญและครูอาวุโส จ.เชียงใหม่
57. ภุชงค์ -สุบิน ตระการศิริ
58. สนง. ศึกษาธิการ จ.เชียงใหม่
59. โครงการชลประทานแม่ฮ่องสอน
60. โครงการชลประทานแม่กวง
61. โครงการแฝก-แม่งัด
62. โครงการชลประทานเชียงใหม่
63. อำนาจ - สุชาลี เล็กไพจิตร
64. นายชัยวัฒน์ อรุโณทัยวิวัฒน์ อธิบดีกรมการผังเมือง
65. นายพัลลภ องค์เจริญ รองอธิบดีกรมการผังเมือง
66. นายทัศนะ สิงห์ศิลารักษ์ รองอธิบดีกรมการผังเมือง
67. นายเชตวัน อนันตสมบูรณ์ เลขานุการกรมการผังเมือง
68. นายวัฒนา พิศประเสริฐ ผอ.สำนักวิศวกรรม
69. ส่วนผังเมืองที่ 4 กรมการผังเมือง
70. กองฝึกอบรม กรมการผังเมือง
71. นายณรงค์ สารคุณ ผังเมืองจังหวัดเชียงราย
72. คุณทรงเกียรติ - สิริ - ลูกไฟ เสียงเจริญ
73. พ.ต.ท.ศุภางค์ - ดวงจันทร์ คชาชีวะ
74. โรงเรียนบ้างปางเหว อ.แม่ริม
75. โรงเรียนบ้านปางไฮ
76. โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปภัมภ์ 8

77. กลุ่มคุรุสัมพันธ์ สปอ.แม่ริม
78. สปอ. แม่ริม
79. สปอ. เมืองเชียงใหม่
80. โรงเรียนวัดแม่แรม
81. คณะเจ้าหน้าที่ห้องพิมพ์แบบ สชป.1
82. ราณี - ทองคำ ชมภูอินไหว
83. สื่อสาร สชป. 1
84. โรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน
85. คณะครู-อาจารย์ โรงเรียนวัดศรีปิงเมือง
86. บริษัท บางปะกงอินดัสเตรียพลพาร์ค 2 จำกัด
87. งานปฏิบัติการรถแทรกเตอร์ที่ 1
88. IMMORTAL (PRC)
89. DN 6 (พยาบาล)
90. อ.บัวทอง - ยวงคำ เดือนโชติ
91. ฝ่ายก่อสร้างโครงการ ชป.เล็กที่ 1
92. หน่วยงานช่างกลฝ่ายก่อสร้างโครงการ ชป.เล็กที่ 1
93. ศูนย์อุทกวิทยาที่ 1
94. งานปฏิบัติการ ฝ่ายช่างกล
95. โครงการ, กสก ที่ 53 (แม่ออน)
96. คณะครู - นักเรียน ร.ร.วัดช่างเคี่ยน
97. กลุ่มโรงเรียนช้างเผือก
98. โรงเรียนวัดเจ็ดยอด
99. โรงเรียนอนุศึกษา
100. คณะครู-ภารโรง โรงเรียนวัดข่วงสิงห์
101. คณะครู-อาจารย์ โรงเรียนเทศบาลวัดดอกเงิน
102. คุณสุภาพ ธีระภัทรภิญโญ

103. ข้าราชการและลูกจ้าง สนง.ผังเมือง จ.ฉะเชิงเทรา

104. คุณเสาวคนธ์ ขันธราช และลูก ๆ ทุกคน

105. คณะครูโรงเรียนคำเที่ยงอนุสรณ์

106. แผนก 5 ค่ายสมเด็จพระบรมราชชนนี

107. ชมรมหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

108. โรงเรียนบ้านพระนอน สปอ.แม่ริม

109. คุณอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ (ที่ดินจังหวัดชลบุรี)

110. สำนักพัฒนามาตรฐานผังเมือง

111. ส่วนคมนาคมขนส่ง กรมการผังเมือง

112. กองการเจ้าหน้าที่ กรมการผังเมือง

113. ข้าราชการและลูกจ้าง สนง.ผังเมือง จ.นครสวรรค์

ขอขอบพระคุณผู้มีอุปการะคุณ ดังต่อไปนี้

1. ท่านพระครู สุจิตวรญาณ
2. ท่านมหาอรุณ อคฺคจิตโต
3. คณะครูและนักเรียนโรงเรียนป่าตัน
4. เจ้าหน้าที่สำนักงานชลประทานที่ 1 ทุกท่าน
5. หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์
6. คณะแม่ครัว ศรัทธาวัดป่าตัน

ขอกราบเรียนเชิญท่านร่วมพิธีพระราชทานเพลิงศพ

นายวิวัฒน์ ชัยรัต (ต.ช.)

ณ ฌาปนสถานสันกู่เหล็ก ต.วัดเกต

อ.เมือง จ.เชียงใหม่

วันอาทิตย์ที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

เวลา ๑๕.๐๐ น.

กำหนดการ

เวลา ๑๐.๐๐ น. ทำพิธีทางศาสนา

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์

เวลา ๑๓.๐๐ น. เคลื่อนศพสู่ฌาปนสถานสันกู่เหล็ก

เวลา ๑๕.๐๐ น. พิธีพระราชทานเพลิงศพ

ภรรยา บุตร ธิดา เจ้าภาพ

กราบขอบพระคุณ

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลา สละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และแนะนำช่วยเหลือ ตลอดจนได้ร่วมเป็นเจ้าภาพในการสวดพระอภิธรรม และร่วมในการบำเพ็ญกุศลในวาระต่าง ๆ รวมทั้งงานพระราชทานเพลิงศพคุณพ่อวิวัฒน์ ชัยรัต ในวันนี้

หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง หรือการรับรองไม่ทั่วถึง เจ้าภาพขอน้อมรับ และใคร่กราบขออภัย มา ณ โอกาสนี้ด้วย

เปรมจิต ชัยรัต

นพพันธ์ - นิตยา ชัยรัต

วัลลภา ชัยรัต

ภานุพันธ์ - สุดา ชัยรัต

วาทณัฐ - อาภรณ์ ชัยรัต

วินัย - กรองกาญจน์ จรัสมณีกูล

พันศักดิ์ ศรีทิพย์

และ หลาน เหลน

เจ้าภาพ

พิมพ์ที่ : อรทัยการพิมพ์

139/1 ถนนทุ่งโฮเต็ล ต.วัดเกต อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000

โทร. (053) 247505, 246523 แฟ็กซ์. 246523